

# آیین‌نامه اجرایی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی + جزییات

نوع سند: قوانین - شماره: 137196

## آیین‌نامه اجرایی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی + جزییات

هیئت وزیران به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد مواد (74) و (115) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی، آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور را در 113 ماده تصویب کرده است.

هیئت وزیران به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد مواد (74) و (115) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی، آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور را در تاریخ 13 ابان 1402 را طی 113 ماده تصویب کرده است.

### ماده 1

ماده 1 - در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

1 - قانون: قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب 1378 مجلس شورای اسلامی با اصلاحات بعدی آن.

2 - سامانه: سامانه جامع انتخابات وزارت کشور که در آن کلیه فرآیندهای انتخابات به صورت الکترونیکی انجام می‌شود.

3 - بارگذاری داده‌ها: ارسال، دریافت، اعلام، صدور، ابلاغ و استعلام در بستر سامانه.

4 - امضای الکترونیک: هر نوع علامت منضم شده یا به نحو منطقی متصل شده به «داده پیام» است که برای شناسایی امضاکننده «داده پیام» مورد استفاده قرار می‌گیرد.

5 - قانون نظارت: قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب 1365 مجلس شورای اسلامی با اصلاحات بعدی آن.

6 - قانون رسیدگی: قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف مصوب 1378 مجمع تشخیص مصلحت نظام.

7 - دستگاه‌های اجرایی: کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری اعم از کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی و واحدهای زیرمجموعه آنها.

8 - نهادها: کلیه سازمان‌ها، دستگاه‌ها و مؤسساتی که جزو دستگاه‌های اجرایی محسوب نمی‌شوند ولی با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی دارد، تشکیل شده و یا می‌شود و عرفاً دارای امکانات و تسهیلاتی هستند که در حوزه اطلاع رسانی و تبلیغاتی قابل استفاده می‌باشند.

9 - امکانات و تسهیلات: سالن‌های اجتماعات، سالن‌های چندمنظوره، سالن‌های ورزشی و ورزشگاه‌ها، محوطه‌های مسقف یا بدون سقف که قابلیت اجتماع داشته باشند، محل‌های مناسب جهت نصب آثار تبلیغاتی نامزدها، آگهی‌نماهای الکترونیکی و تبلیغاتی، رسانه‌های صوتی و تصویری، سامانه‌های ارسال پیامک و سایر برنامه‌ها و درگاه‌های فضای مجازی، سکوها و سایر ظرفیت‌های تبلیغاتی و اطلاع رسانی و بهره‌مندی از تسهیلات بانکی مجاز با رعایت قوانین و مقررات مربوط و تخفیف خدمات تبلیغاتی متعلق به نهادها و دستگاه‌های اجرایی.

10 - برنامه زمان‌بندی: جدول زمانی فرصت‌های بهره‌مندی از امکانات و تسهیلات.

11 - هیئت استانی بررسی تبلیغات: هیئت موضوع ماده (81) قانون.

## ماده 2

ماده 2 - فرمانداران و بخشداران در اجرای ماده (3) قانون موظفند از آغاز انتخابات و پس از دریافت احکام اعضای هیئت‌های نظارت شورای نگهبان با دعوت از آنان موجبات نظارت کامل ایشان را در کلیه مراحل اجرایی انتخابات فراهم نمایند و کلیه صورتجلساتی که به امضای هیئت اجرایی رسیده است به امضای هیئت نظارت مربوط نیز برسد و یک نسخه از هر یک از صورتجلسات تنظیمی، به هیئت مذکور تسلیم و یا ارسال شود.

## ماده 3

ماده 3 - ستاد انتخابات استان پس از وصول اسامی هیئت نظارت استان از ستاد انتخابات کشور، ضمن اعلام اسامی نامبردگان به فرمانداری‌های مراکز حوزه‌های انتخابیه، از آنان برای تشکیل جلسه دعوت به عمل می‌آورد.

## تبصره 1

تبصره 1 - هیئت مرکزی نظارت منتخب شورای نگهبان باید یک نسخه از رونوشت احکام ناظران و بازرسان خود در استان، شهرستان و بخش را به ستاد انتخابات کشور ارسال نماید.

## تبصره 2

تبصره 2 (اصلاحی 1402/09/08) - در استان‌هایی که به استناد تبصره ذیل ماده (6) قانون نظارت، انتخابات تنها در یک حوزه انجام می‌شود و هیئت نظارت استان تشکیل نمی‌گردد، فرماندار مرکز حوزه انتخابیه موظف است در تمامی مواردی که به موجب قانون ملزم به مکاتبه یا هیئت نظارت استان می‌باشد یا هیئت مرکزی نظارت مکاتبه نماید.

## ماده 4

ماده 4 - دعوت از نماینده شورای نگهبان در جلسات هیئت اجرایی مرکزی و اعضای هیئت نظارت شورای نگهبان در جلسات هیئت اجرایی حوزه‌های انتخابیه بدون حق رأی ضروری است این اقدام به منظور نظارت بر صحت اجرای قانون می‌باشد و عدم حضور آنان در جلسات و یا خودداری آنان از امضای صورتجلسات مانع از ادامه کار انتخابات نخواهد بود.

## ماده 5

ماده 5 - چنانچه اعضای هیئت‌های نظارت ذی ربط نتوانند در جلسه‌ی هیئت اجرایی مربوط شرکت نمایند، ضمن تنظیم صورتجلسه، نماینده‌ای از بین خود انتخاب می‌کنند. نماینده منتخب با در دست داشتن نسخه‌ای از صورتجلسه تنظیمی در جلسه متشکله شرکت نموده و صورتجلسه تنظیمی را به منظور ضبط در سوابق انتخاباتی به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه یا حوزه‌های فرعی تسلیم می‌نماید. امضای نماینده مزبور در ذیل صورتجلسات به منزله امضای هیئت نظارت می‌باشد.

## ماده 6

ماده 6 - چگونگی محاسبه حق الزحمه مستخدمان دولت که در اجرای ماده (13) قانون و تبصره ذیل آن و

تبصره ذیل ماده (4) قانون نظارت، از زمان صدور دستور آغاز انتخابات تا انتهای برگزاری انتخابات، با وزارت کشور، استانداری ها، فرمانداری ها، بخشداری ها، هیئت‌های اجرایی، شورای نگهبان و هیئت‌های منصوب از جانب آن همکاری می‌نمایند به شرح زیر می‌باشد:

1 - آن دسته از کارکنان دولت که در هر مرحله از انتخابات از سوی یکی از دستگاه‌ها به مراجع یاد شده تا شش ماه مأمور می‌شوند، حقوق و مزایای ماهانه خود را بر اساس بند (7) ماده (68) قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین نامه اجرایی تبصره (2) ماده (21) و ماده (121) قانون مذکور از دستگاه متبوع دریافت می‌دارند. حقوق و مزایای کارمندانی که مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری نیستند، بر اساس قانون دستگاه متبوع خود محاسبه خواهد شد.

2 - میزان حق الزحمه برای آن دسته از کارکنان دولت یا نیروهای مردمی که به صورت داوطلبانه برای رأی گیری، قرائت و شمارش آراء با هیئت‌های اجرایی یا هیئت‌های نظارت بر انتخابات همکاری می‌کنند، مطابق آیین نامه نحوه پرداخت حق الزحمه مجریان و ناظران انتخابات موضوع تصویب نامه شماره 137196 / ت 40013 ه مورخ 8/ 8/ 1387 با اصلاحات بعدی آن خواهد بود. پرداخت هرگونه وجهی خارج از چهارچوب این بند تحت هر عنوان ممنوع است.

3 - دستگاه های مربوطه موظف به تأمین اعتبار لازم و پرداخت حق الزحمه مستخدمان مشمول این ماده از محل اعتبارات مصوب مربوط می‌باشند.

4 - فرماندار یا بخشدار یا رئیس هیئت نظارت می‌تواند برای قدردانی از تلاش‌های مجریان یا ناظران انتخابات، تقدیرنامه کتبی صادر نماید.

5 - تقدیرنامه‌های صادرشده از سوی رؤسای هیئت‌های نظارت استان و شهرستان از نظر برخورداری از مزایای اداری به ترتیب معادل تشویق نامه استاندار و فرماندار می‌باشد.

## تبصره

تبصره - در مأموریت‌های بیش از شش ماه، وزارت کشور موظف به پرداخت حقوق و مزایا تا انتهای دوره مأموریت است.

## ماده 7

ماده 7 - به منظور جلوگیری از وقفه در امر انتخابات و تسریع در ارسال پیام‌های انتخاباتی، فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند متن نامه‌ها و مکاتبات غیرطبقه بندی خود را با سریعترین وسیله ممکن به مراجع ذی ربط اعلام و بلافاصله تأییدیه آن را دریافت نمایند.

## ماده 8

ماده 8 - به جز مواردی که در این آیین نامه مستثنی شده است، اقدامات فرمانداران تهران و اصفهان به عنوان فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی، عیناً مطابق اقدامات کلیه فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه خواهد بود.

## ماده 9

ماده 9 - در صورت همزمانی دو یا چند انتخابات، تمهیدات لازم جهت اخذ رأی از رأی دهندگان به صورت همزمان و در یک شعبه صورت می‌پذیرد.

## ماده 10

ماده 10 - استانداران و فرمانداران به عنوان رؤسای شورای تأمین استان و شهرستان موظفند در جلسات شورای تأمین با موضوع انتخابات به ترتیب از رؤسای دفاتر شورای نگهبان در استان و شهرستان جهت حضور در جلسات دعوت به عمل آورند. رؤسای دفاتر استانی و شهرستانی شورای نگهبان موظفند شخصاً در جلسه حضور یابند و در صورت ضرورت می‌توانند درخواست تشکیل جلسه شورای تأمین با موضوع انتخابات را به صورت مکتوب به استانداران و فرمانداران ارائه نمایند. درخواست تشکیل جلسات در شهرستان‌ها باید منضم به تأییدیه رییس هیئت نظارت استان باشد. رؤسای شورای تأمین موظف به تشکیل جلسه درخواستی در اسرع وقت می‌باشند.

## ماده 11

ماده 11 - وزیر کشور موظف است، با رعایت ماده (41) قانون، حداقل (20) روز قبل از ثبت نام نهایی موضوع ماده (53) قانون برای تعیین معتمدان اصلی و علی البدل عضو هیئت اجرایی مرکزی، (30) نفر از شخصیت‌های دینی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، علمی، اقتصادی و حقوقی کشور را به عنوان معتمد مردمی به منظور تأیید صلاحیت به صورت مکتوب و رسمی به هیئت مرکزی نظارت معرفی نماید. مجموع فرآیند انتخاب معتمدین هیئت اجرایی مرکزی (7) روز می‌باشد.

## ماده 12

ماده 12 - هیئت مرکزی نظارت موظف است پس از وصول فهرست اسامی معتمدان پیشنهادی وزیر کشور، به طور کتبی نظر خود را در خصوص تأیید صلاحیت آنان حداکثر ظرف (2) روز به وزیر کشور اعلام نماید.

### تبصره 1

تبصره 1 - در صورت عدم تأیید صلاحیت کل یا تعدادی از معتمدان، وزیر کشور موظف است بلافاصله به تعداد دو برابر معتمدان تأیید نشده، به صورت مکتوب افراد واجد شرایط دیگری را برای تأمین کسری معتمدان به هیئت نظارت معرفی کند.

### تبصره 2

تبصره 2 - هیئت مرکزی نظارت موظف است حداکثر ظرف (48) ساعت پس از وصول اسامی افراد جدید، در خصوص تأیید یا عدم تأیید صلاحیت معتمدان پیشنهادی به طور کتبی اعلام نظر نماید.

### تبصره 3

تبصره 3 - چنانچه پس از طی مراحل یاد شده، تعداد معتمدان تأیید شده به حداقل (20) نفر برسد، وزیر کشور موظف است بلافاصله طی جلسه‌ای با حضور نماینده هیئت مرکزی نظارت و معتمدین برای انتخاب (6) نفر عضو اصلی و (3) نفر عضو علی البدل با رأی مخفی و اکثریت نسبی اقدام نماید.

## ماده 13

ماده 13 - وزیر کشور به استناد ماده (54) قانون حداقل (70) روز قبل از شروع ثبت نام نهایی از داوطلبان، دستور شروع انتخابات را به فرمانداران و بخشداران ابلاغ می‌نماید. فرمانداران و بخشداران موظفند بلافاصله پس از دریافت دستور شروع انتخابات، وصول آن را به ستاد انتخابات کشور اعلام کنند. صدور و اعلام وصول دستور مذکور از طریق سامانه انجام خواهد شد.

## ماده 14

ماده 14 - جلسات هیئت اجرایی با حضور حداقل (8) نفر از اعضا رسمیت یافته و اخذ تصمیمات بر اساس آراء اکثریت مطلق حاضرین است و رأی ممتنع در حکم رأی مخالف می‌باشد.

## ماده 15

ماده 15 - فرمانداران و بخشداران موظفند در اجرای ماده (39) قانون و با رعایت تبصره‌های ذیل آن، حداکثر (48) ساعت پس از صدور دستور تشکیل هیئت‌های اجرایی، (30) نفر از شخصیت‌های دینی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، علمی، اقتصادی و حقوقی همان حوزه انتخابیه را از بین اقشار واجد شرایط در ماده (41) قانون به منظور تأیید صلاحیت به هیئت نظارت مربوط معرفی نمایند.

## ماده 16

ماده 16 - هیئت‌های نظارت موظفند پس از وصول فهرست اسامی معتمدان پیشنهادی فرمانداران یا بخشداران، بر اساس تبصره‌های ذیل ماده (39) قانون و با اخذ نظر مراجع ذی صلاح به طور مکتوب نظر خود را در خصوص تأیید صلاحیت آنان حداکثر ظرف (48) ساعت به فرماندار یا بخشدار ذی ربط اعلام نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - در صورت عدم تأیید صلاحیت کل یا تعدادی از معتمدان، فرمانداران و بخشداران موظفند ظرف (24) ساعت ضمن تشکیل جلسه با اعضای حقوقی هیئت اجرایی و مشورت با آن‌ها افراد جدید را شناسایی نموده و با اخذ استعلام از مراجع ذی صلاح، به تعداد دو برابر معتمدان تأیید نشده، افراد واجد

شرایط مذکور را برای تأمین کسری معتمدان به هیئت نظارت مربوط معرفی کنند.

## تبصره 2

تبصره 2 - هیئت نظارت مربوط موظف است حداکثر ظرف (48) ساعت پس از وصول اسامی افراد جدید، در خصوص تأیید یا عدم تأیید صلاحیت معتمدان پیشنهادی به طور کتبی اعلام نظر نماید.

## تبصره 3

تبصره 3 - چنانچه پس از طی مراحل یاد شده که حداکثر متجاوز از (7) روز نخواهد بود، تعداد معتمدان تأیید شده به حداقل (20) نفر برسد، فرماندار یا بخشدار موظف است بلافاصله با حضور هیئت نظارت مربوط، از معتمدین مذکور برای انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیئت اجرایی دعوت به عمل آورد.

## تبصره 4

تبصره 4 - چنانچه معتمدان تأیید شده به (20) نفر نرسند و فرماندار یا بخشدار با هیئت نظارت مربوط به توافق نرسند، فرماندار یا بخشدار موظف است حداکثر در پایان روز هفتم از مهلت یک هفته ای، مراتب را با شرح ماقع به منظور تأمین کسری معتمدان تا (30) نفر، به استاندار مربوطه اعلام و رونوشت آن را به هیئت نظارت استان و ستاد انتخابات کشور ارسال نماید.

## تبصره 5

تبصره 5 - استاندار با هماهنگی هیئت نظارت استان حداکثر ظرف (24) ساعت پس از اعلام فرماندار یا بخشدار، از معتمدان واجد شرایط به تعداد مورد نیاز اعلام شده توسط فرماندار یا بخشدار، برای تأمین کسری، انتخاب و بلافاصله اسامی آنان را برای دعوت از معتمدان به فرماندار و بخشدار ذی ربط اعلام می نماید.

## ماده 17

ماده 17 - فرمانداران و بخشدارانی که انتخابات اقلیت های دینی را برگزار می نمایند، موظفند برای تعیین معتمدان

هیئت اجرایی اقلیت‌ها از (30) نفر معتمدان همان اقلیت دعوت نمایند.

## ماده 18

ماده 18 - فرمانداران و بخشداران ظرف (48) ساعت از تاریخ ارسال دعوت نامه، جلسه انتخاب معتمدان هیئت اجرایی را با حضور اعضای هیئت نظارت مربوطه تشکیل داده و پس از حضور حداقل (20) نفر از معتمدان دعوت شده، رسمیت جلسه را اعلام می‌نمایند، سپس معتمدان حاضر در جلسه از بین خود (8) نفر را به عنوان معتمدان اصلی و (5) نفر را به عنوان معتمدان علی‌البدل هیئت اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می‌نمایند.

### تبصره

تبصره - چنانچه معتمدان مطابق تبصره (5) ماده (16) این آیین نامه توسط استاندار انتخاب شوند، جلسه انتخاب معتمدان اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی در اسرع وقت پس از تصمیم نهایی استاندار و هیئت نظارت استان تشکیل خواهد شد.

## ماده 19

ماده 19 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی، مراتب را از طریق سامانه به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند.

## ماده 20

ماده 20 - فرمانداران حوزه‌های فرعی موظفند بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی فرعی، مراتب را از طریق سامانه به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

### تبصره

تبصره - بخشداران حوزه‌های فرعی موظف اند بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی فرعی، مراتب را به فرماندار حوزه انتخابیه مربوطه، از طریق سامانه اعلام نمایند.

## ماده 21

ماده 21 - در صورت تحقق شرایط مندرج در مواد (43) و (66) قانون، فرماندار مرکز حوزه انتخابیه موظف است ضمن اجرای وظایف قانونی، مراتب را به ستاد انتخابات استان اعلام و رونوشت آن را به ستاد انتخابات کشور و به هیئت نظارت مربوط ارسال نماید.

### تبصره

تبصره - فرمانداران یا بخشداران حوزه‌های فرعی ضمن طی مراحل مذکور مراتب را به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه اعلام می‌کنند.

## ماده 22

ماده 22- فرمانداران و بخشداران مکلفند همزمان با وزارت کشور بلافاصله پس از اعلام ستاد انتخابات کشور، تاریخ شروع و خاتمه پیش ثبت نام موضوع ماده (54) قانون و شرایط قانونی لازم را با وسایل مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند. پیش ثبت نام از متقاضیان طی (7) روز انجام می‌پذیرد.

### تبصره 1

تبصره 1 - پیش ثبت نام از متقاضیان از طریق درگاه واحد وزارت کشور و به صورت الکترونیکی انجام می‌پذیرد. درخواست و دریافت استعلام گواهی و مدارک متقاضیان منحصراً توسط ستاد انتخابات کشور صورت می‌پذیرد و باید یک نسخه از آن در اختیار شورای نگهبان قرار گیرد.

### تبصره 2

تبصره 2 - به استناد تبصره (2) ماده (54) قانون لازمه ثبت نام نهایی از داوطلبان اخذ شناسه پیگیری معتبر از وزارت کشور می‌باشد. بنابراین متقاضیانی که نسبت به پیش ثبت نام اقدام نکرده باشند و یا گواهی تأیید مدارک آن‌ها از طریق مراجع ذی صلاح صادر نشده باشد نمی‌توانند به عنوان داوطلب ثبت نام نمایند.

### تبصره 3

تبصره 3 - چنانچه در زمان پیش ثبت نام، سامانه یکپارچه وزارت کشور قطع و یا دچار اختلال گردد ستاد انتخابات کشور باید با هماهنگی هیأت مرکزی نظارت و با همکاری فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه قطع یا اختلال سامانه را از طریق وسایل مقتضی به اطلاع عموم برساند.

## ماده 23

ماده 23 - مراجع ذی صلاح موضوع ماده (54) قانون موظفند ظرف مدت یک ماه پس از پایان پیش ثبت نام نظر خود را در خصوص تأیید یا رد گواهی‌ها و مدارک داوطلبان به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - ستاد انتخابات کشور پس از دریافت پاسخ استعلامات در زمان تعیین شده ضمن ارسال یک نسخه از آن به شورای نگهبان، از طریق سرشماره واحد وزارت کشور نظر مراجع ذی صلاح موضوع ماده (54) قانون در خصوص تأیید یا رد گواهی‌ها و مدارک متقاضیان را به آن‌ها اعلام می‌دارد.

### تبصره 2

تبصره 2 - ستاد انتخابات کشور برای متقاضیانی که مدارک و گواهی آن‌ها مورد تأیید مراجع ذی صلاح موضوع ماده (54) قانون قرار گرفته است شناسه پیگیری تخصیص داده و به شماره‌های اعلامی آن‌ها ارسال می‌نماید.

### تبصره 3

تبصره 3 - ستاد انتخابات کشور از طرق مقتضی از جمله پیامک و سامانه به متقاضیان تأیید نشده دلایل عدم تأیید و نام مرجعی که مدارک و گواهی‌های آنان را رد کرده است، اعلام می‌دارد.

### تبصره 4

تبصره 4 - عدم صدور گواهی در موعد مقرر یا عدم رسیدگی به اعتراض متقاضیان مستوجب مجازات

درجه شش موضوع ماده (19) قانون مجازات اسلامی برای مقام یا شخصی است که فعل یا ترک فعل، به او مستند است. این امر به منزله تأیید مدارک و گواهی متقاضی نبوده ولی مانع ثبت نام نهایی متقاضی نیز نمی‌باشد.

## ماده 24

ماده 24- متقاضیانی که مدارک آنها مورد تأیید مراجع ذی صلاح موضوع ماده (54) قانون قرار نگرفته است می‌توانند بلافاصله پس از دریافت پیامک ستاد انتخابات کشور به مدت (7) روز اعتراض خود را در سامانه وزارت کشور ثبت نموده و حسب مورد اقدام به اصلاح مدارک و گواهی‌های خود نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - مراجع ذی صلاح موضوع ماده (54) قانون، حداکثر تا (24) ساعت قبل از شروع ثبت نام پاسخ اعتراض متقاضیان را به وزارت کشور اعلام نمایند.

### تبصره 2

تبصره 2 - سازمان اداری و استخدامی کشور موظف است پاسخ استعلامات و اعتراض مشمولین موضوع ماده (32) قانون را ظرف مدت یک ماه پس از پایان پیش ثبت نام ارسال نماید.

### تبصره 3

تبصره 3 - ملاک بندهای (5)، (8) و (10) ماده (31) قانون، زمان ثبت نام نهایی در سامانه وزارت کشور است.

## ماده 25

ماده 25 - وزارت کشور موظف است بلافاصله پس از دریافت پاسخ اعتراضات از دستگاه‌های مربوط برای متقاضیانی که گواهی و مدارک آنها مورد تأیید قرار گرفته است شناسه پیگیری صادر نموده و با سرشماره وزارت کشور از طریق پیامک به اطلاع متقاضی برساند.

## ماده 26

ماده 26 - فرمانداران و بخشداران مکلفند در اجرای ماده (53) قانون بلافاصله پس از صدور دستور شروع ثبت نام توسط وزارت کشور، تاریخ شروع و خاتمه ثبت نام نهایی از داوطلبان و شرایط انتخاب شوندهگان و مدارک مورد نیاز را با وسایل مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند. ثبت نام از داوطلبان طی (7) روز به صورت الکترونیکی در سامانه وزارت کشور صورت می‌پذیرد و در صورت ضرورت با تشخیص ستاد انتخابات کشور، ستاد مزبور و فرمانداری‌های مراکز حوزه انتخابیه ثبت نام حضوری را انجام می‌دهند. ثبت نام حضوری از داوطلبان در (7) روز از ساعت (8) تا (16) انجام می‌پذیرد و تا ساعت (24) قابل تمدید است.

### تبصره 1

تبصره 1 - چنانچه در مدت زمان مجاز ثبت نام، سامانه الکترونیکی وزارت کشور دچار اختلال یا قطعی گردد ثبت نام به صورت حضوری انجام خواهد شد.

### تبصره 2

تبصره 2 - ملاک ثبت نام نهایی، دریافت شناسه رهگیری از سامانه الکترونیکی وزارت کشور می‌باشد.

## ماده 27

ماده 27 - داوطلبان به هنگام ثبت نام باید گواهی معتبر و مورد تأیید بالاترین مقام نهاد یا مؤسسات مربوط مبنی بر داشتن حداقل (5) سال سابقه فعالیت اجرایی یا آموزشی یا پژوهشی یا قضایی در یک یا همه آنها در بخش دولتی، عمومی یا غیرعمومی مذکور در بند (9) ماده (31) قانون را ارائه و ثبت نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - ضوابط سوابق مذکور در هر بخش بر اساس دستورالعمل‌های اجرایی موضوع ماده (69) قانون مشخص خواهد شد.

## تبصره 2

تبصره 2 - سوابق ارائه شده توسط داوطلبان می‌تواند متوالی یا متناوب باشد و باید طی گواهی معتبر ممه‌ور در سربرگ نهاد یا مؤسسه و شامل تاریخ ابتدا و پایان فعالیت داوطلب به همراه درج نوع همکاری باشد.

## تبصره 3

تبصره 3 - در مشاغل آزاد تأییدیه رییس صنف به عنوان بالاترین مرجع رسمی آن شغل در صورت داشتن پروانه یا مجوز قانونی از آن صنف، مورد پذیرش است.

## تبصره 4

تبصره 4 - اشخاص حقوقی صنفی یا مشاغل حرفه‌ای تنها برای داوطلبانی می‌توانند گواهی صادر کنند که از سوی آن‌ها دارای پروانه یا مجوز رسمی فعالیت هستند.

## تبصره 5

تبصره 5 - ستاد انتخابات کشور و هیئت‌های اجرایی و نظارت، می‌توانند در مواردی که شمول ضوابط اجرای بند (9) ماده (31) قانون، مانند فعالیت مستمر و فعال مؤسسه یا نهاد، فعالیت داوطلب، شمول مؤسسه یا نهاد، صحت گواهی معتبر محل تردید باشد، موضوع را از نهادهای ذی صلاح قانونی مانند نهادهای نظارتی، اطلاعاتی، بیمه‌ای و مجوزدهنده استعلام کنند.

## تبصره 6

تبصره 6 - صدور و یا استفاده از گواهی خلاف واقع، حسب قوانین، موجب پیگیری قضایی علیه صادرکننده و داوطلب استفاده‌کننده خواهد بود.

## ماده 28

ماده 28 - وزارت امور خارجه موظف است ترتیبات لازم به منظور تسريع در اجرای تبصره (4) ذیل ماده (53) قانون را به نحوی فراهم نماید تا پرسشنامه تکمیل شده و مشخصات کامل داوطلبان در پایان هر روز به صورت دستی یا الکترونیکی به ستاد انتخابات کشور ارسال گردد.

### تبصره

تبصره - اسامی و مدارک داوطلبان ثبت نام شده در خارج از کشور بلافاصله پس از وصول، توسط وزارت کشور در سامانه ثبت و به فرماندار مرکز حوزهی انتخابیه مربوط ارسال خواهد شد.

## ماده 29

ماده 29 - فرمانداران مراکز حوزههای انتخابیه موظفند حسب مورد با تشخیص ستاد انتخابات کشور در مدت تعیین شده نسبت به پذیرش پرسشنامه اعلام داوطلبی و ثبت در سامانه اقدام نمایند.

## ماده 30

ماده 30 - ستاد انتخابات کشور موظف است روزانه مشخصات کامل داوطلبان را از طریق سامانه به هیئت مرکزی نظارت ارسال نماید.

## ماده 31

ماده 31 - وزارت کشور و شورای نگهبان به منظور بررسی سوابق داوطلبان در رابطه با شرایط مندرج در این قانون، روزانه اطلاعات کامل ثبت نام داوطلبان را حسب مورد به مراجع ذی صلاح از جمله وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمان ثبت احوال کشور، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) و قوه قضاییه ارسال می کنند. مراجع مزبور مکلفند ظرف مهلت (10) روز نسبت به ارسال پاسخ در خصوص هر یک از افراد اعلام شده به صورت مکتوب و مستدل به همراه اسناد و مدارک اقدام نمایند. پاسخ مراجع مزبور باید تنها ناظر به وجود سوابق درخصوص شرایط مذکور در قانون باشد.

## تبصره 1

تبصره 1 - مهلت بررسی و ارسال پاسخ استعلامات از مراجع ذی صلاح از جمله مراجع پنج گانه مذکور در ماده (58) قانون (10) روز از تاریخ ارسال هر استعلام می‌باشد و عدم پاسخ مراجع مذکور در مهلت تعیین شده یا پاسخ غیرمستند یا خلاف واقع، جرم است و مرتکب محکوم به انفصال موقت از خدمات دولتی از شش ماه تا یک سال می‌شود.

## تبصره 2

تبصره 2 - عدم پاسخ مراجع ذی صلاح موضوع ماده (58) قانون در مدت زمان قانونی به منزله عدم وجود سابقه داوطلب در آن مرجع تلقی می‌گردد؛ لذا دستگاه‌های استعلامی موظفند در صورت عدم وجود سابقه داوطلب در پاسخ استعلام به این موضوع تصریح نمایند.

## ماده 32

ماده 32 - دلایل و مدارک معتبر مربوط به غیرقانونی بودن احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های موضوع بند (3) ماده (33) قانون، باید توسط مقامات صالحه به مراجع اجرایی و نظارتی ارسال شود.

## ماده 33

ماده 33 (اصلاحی 1402/09/08) - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند پس از پایان مهلت ثبت نام، با دعوت از اعضای هیئت‌های اجرایی و نظارت مرکز حوزه انتخابیه به منظور رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، تشکیل جلسه داده و با توجه به نتایج به دست آمده از بررسی‌های لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور، نامزدهای واجد شرایط را حداکثر ظرف مدت (15) روز تعیین و مراتب را صورتجلسه و ضمن درج در سامانه، نتایج را به همراه مدارک و اسناد مربوط به هیئت‌های نظارت اعلام نمایند.

## تبصره 1

تبصره 1 - به منظور جلوگیری از وقفه در امر رسیدگی به صلاحیت داوطلبان و اتمام کار در موعد مقرر، ضروری است هیئت‌های اجرایی از روز اول ثبت نام، مقدمات این کار را فراهم نمایند.

## تبصره 2

تبصره 2 - چنانچه هیئت اجرایی بعضی از داوطلبان را بر اساس نتایج به دست آمده از بررسی‌های لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور و با رعایت شرایط مقرر در مواد (31)، (32) و (33) قانون، واجد صلاحیت نداند و در نتیجه، صلاحیت آنان را تأیید یا احراز نکند، موظف است مراتب را با ذکر اسناد و مدارک مذکور و اشاره به مواد قانونی و بندها و تبصره‌های آن‌ها در صورتجلسه درج نماید.

## تبصره 3

تبصره 3 - عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی در مورد شرط اعتقاد و التزام عملی به اسلام و التزام عملی به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید مستند به قانون و بر اساس مدارک و اسناد معتبر باشد که توسط مراکز مسئول قانونی به مراجع اجرایی و نظارتی ارسال شده است.

## تبصره 4

تبصره 4 - مناط ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصل متری ولایت مطلقه فقیه، اظهار، اعلام یا هر طریق دیگری است که به صورت مستند توسط داوطلب اظهار شده باشد.

## ماده 34

ماده 34 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از دریافت صورتجلسه رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، ضمن ثبت صورتجلسه مذکور در سامانه، نتیجه آن را به هیأت نظارت استان و ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند.

## ماده 35

ماده 35 فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه مکلف اند عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت داوطلبان را ظرف مدت (48) ساعت با ذکر مواد قانونی مورد استناد، به صورت کتبی و محرمانه به داوطلب ذی ربط ابلاغ نمایند. در صورت درخواست داوطلب، باید دلایل و مدارک عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت وی نیز توسط مرجع رسیدگی

کننده با لحاظ قانون رسیدگی به اطلاع وی رسانده شود. دلایل عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت داوطلب در تمامی مراحل بررسی صلاحیت فقط به شخص داوطلب اعلام می‌شود.

## ماده 36

ماده 36 - داوطلبانی که صلاحیتشان در هیئت اجرایی تأیید یا احراز نشده است می‌توانند به استناد تبصره ذیل ماده (61) قانون ظرف مدت (4) روز از ابلاغ مراتب عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت، شکایت خود را مستدلاً به هیئت نظارت استان اعلام نمایند و در صورت تمایل، حسب قانون رسیدگی، توضیحات و دفاعیات خود را حضوری به سمع اعضای هیئت نظارت استان یا کارشناسان آن برسانند و هیئت‌های نظارت موظف به رسیدگی می‌باشند.

## ماده 37

ماده 37 - هیئت نظارت استان در اجرای ماده (62) قانون، تحت نظارت هیئت مرکزی نظارت ظرف مدت (50) روز مکلف به بررسی صلاحیت تمامی داوطلبان و رسیدگی به شکایات دریافتی از داوطلبان تأیید یا احراز صلاحیت نشده در هیئت اجرایی می‌باشد و نتیجه را صورتجلسه می‌نماید.

### تبصره 1

تبصره 1 - چنانچه هیئت نظارت استان پیشنهاد عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت بعضی از داوطلبان را داشته باشد که از نظر هیئت اجرایی واجد صلاحیت‌های قانونی شناخته شده بودند، مکلف است علت عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت را با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل و مدارک مربوط، با رعایت قانون رسیدگی، در صورتجلسه درج نماید.

### تبصره 2

تبصره 2 - هیئت نظارت استان به منظور تسریع در کار می‌تواند بلافاصله پس از دریافت صورتجلسات از حوزه‌های انتخابیه مربوط، مقدمات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان را آغاز نماید.

### تبصره 3

تبصره 3 – هیئت نظارت استان موظف است بلافاصله نتایج رسیدگی به شکایات داوطلبان تأیید یا احراز صلاحیت نشده و همچنین اظهار نظر خود در خصوص داوطلبانی که توسط هیئت اجرایی واجد شرایط قانونی تشخیص داده شده اند را با رعایت قانون رسیدگی به هیئت مرکزی نظارت ارسال نماید.

### ماده 38

ماده 38 – هیئت نظارت استان بلافاصله پس از اعلام مراتب به هیئت مرکزی نظارت، موظف است در خصوص دریافت نظریه هیئت مرکزی نظارت، پیگیری‌های لازم را به عمل آورد و پس از کسب نظریه هیئت مرکزی نظارت، مراتب را در اجرای بند (الف) ماده (63) قانون صورتجلسه کرده و بلافاصله یک نسخه آن را به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه ذی ربط ارسال نماید.

### تبصره

تبصره – هیئت نظارت استان باید به گونه‌ای برنامه ریزی و اقدام نماید که حداکثر تا پایان مهلت (50) روزه، به شکایات داوطلبانی که صلاحیتشان در هیئت اجرایی تأیید یا احراز نشده است رسیدگی نماید.

### ماده 39

ماده 39 – فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند حداکثر ظرف مدت (48) ساعت پس از وصول صورتجلسه رسیدگی به شکایات داوطلبانی که صلاحیتشان در هیئت اجرایی تأیید یا احراز نشده است و همچنین اظهار نظر در خصوص سایر داوطلبان از هیئت نظارت استان، ابتدا مراتب عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت داوطلبان را با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل و مدارک مربوط با لحاظ قانون رسیدگی به داوطلبان ذی ربط ابلاغ و متن صورتجلسه مذکور را پس از ثبت در سامانه، به فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه ارسال نمایند. تأیید صلاحیت نیز به داوطلبان ذی ربط ابلاغ خواهد شد.

### ماده 40

ماده 40 – کلیه داوطلبانی که صلاحیتشان تأیید یا احراز نشده، در اجرای بند (ب) ماده (63) قانون می‌توانند

اعتراض خود را ظرف (72) ساعت پس از ابلاغ مراتب عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت، به شورای نگهبان به صورت مستقیم یا از طریق هیئت نظارت استان اعلام نمایند. مدت زمان رسیدگی به شکایات داوطلبان در شورای نگهبان (30) روز می‌باشد.

## تبصره

تبصره - داوطلبانی که صلاحیت آنان در هیئت اجرایی تأیید شده است ولی هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات بر اساس شرایط قانونی و مستند به دلایل و مدارک معتبر و با توجه به قانون رسیدگی، صلاحیت ایشان را تأیید یا احراز نکرده است، می‌توانند با رعایت تبصره (1) ماده (64) قانون، علاوه بر اعتراض کتبی، به طور حضوری توضیحات و دفاعیات خود را به اعضای شورای نگهبان نیز ارائه نمایند.

## ماده 41

ماده 41 - ستاد انتخابات کشور موظف است پس از دریافت نظریه شورای نگهبان در خصوص صلاحیت کلیه داوطلبان سراسر کشور، حداکثر ظرف مدت (24) ساعت مراتب را حسب مورد به هر یک از مراکز حوزه‌های انتخابیه ذی ربط ابلاغ نماید.

## تبصره 1

تبصره 1 (اصلاحی 1402/09/08) - چنانچه نظر شورای نگهبان مبنی بر عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت داوطلبانی باشد که صلاحیت ایشان در مراحل قبلی (در هیئت اجرایی و هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات) تأیید شده است، مراتب عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت با ذکر مواد قانونی مورد استناد و با توجه به قانون رسیدگی، از طریق هیئت نظارت استان به ستاد انتخابات کشور اعلام می‌گردد تا ستاد انتخابات کشور از طریق فرماندار مرکز حوزه انتخابیه، مراتب را ظرف یک روز به داوطلب ذی ربط ابلاغ نماید.

## تبصره 2

تبصره 2 - داوطلبان مشمول تبصره (1) این ماده می‌توانند حداکثر ظرف سه روز از تاریخ ابلاغ مراتب عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت، از شورای نگهبان با ادای توضیحات و دفاعیات لازم با رعایت تبصره

(1) ماده (64) قانون، از طریق هیئت نظارت استان درخواست رسیدگی مجدد نمایند.

### تبصره 3

تبصره 3 - شورای نگهبان ظرف حداکثر (7) روز از دریافت هر یک از درخواست‌های رسیدگی مجدد به عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت داوطلبان، به درخواست رسیدگی و نتیجه را به ستاد انتخابات کشور اعلام می‌نماید.

## ماده 42

ماده 42 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند پیرو ارسال نتایج از شورای نگهبان به ستاد انتخابات کشور، پیرامون موضوع بند (ج) ماده (63) قانون ضمن ابلاغ نتایج اخذ شده، حداکثر ظرف مدت (24) ساعت آگهی اسامی نامزدهای تأیید شده توسط هیئت مرکزی نظارت و یا شورای نگهبان را در سراسر حوزه انتخابیه منتشر نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از انتشار آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی، نسخه‌ای از آن را در سامانه ثبت نمایند.

### تبصره 2

تبصره 2 - در اجرای تبصره (3) ذیل ماده (23) قانون برای جلوگیری از تضییع حقوق داوطلبان نمایندگی، چنانچه به تشخیص هیئت اجرایی یا هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه، نامزدی در حوزه انتخابیه برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، هیئت‌های اجرایی و نظارت مربوطه موظفند با هماهنگی یکدیگر مشخصه‌ای را برای وی تعیین و مراتب را برای قید در تبلیغات انتخاباتی به داوطلب مزبور و درج در آگهی انتشار اسامی نامزدها به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

### تبصره 3

تبصره 3 - چنانچه داوطلب به غیر از «نام و نام خانوادگی مندرج در شناسنامه» به نام دیگری نیز مشهور باشد که آن را در پرسشنامه اعلام داوطلبی قید کرده است و مورد تأیید هیئت اجرایی نیز باشد، فرماندار مرکز حوزه انتخابیه موظف است یک نام دیگر از داوطلب را نیز به عنوان اشتهار در آگهی اسامی نامزدها قید نماید. ملاک احتساب رأی به هر یک از نامزدها، نام خانوادگی یا اشتهار آنان که در آگهی اسامی نامزدها آمده است، می باشد و در صورت تشابه اسمی، تبصره (3) ذیل ماده (23) قانون اجرا خواهد شد.

### ماده 43

ماده 43 - فرمانداران تهران و اصفهان موظفند پس از دریافت نظریه شورای نگهبان در خصوص صلاحیت داوطلبان اقلیت های دینی از وزارت کشور، ضمن ابلاغ نظر شورای نگهبان درخصوص عدم تأیید یا عدم احراز صلاحیت به داوطلبان ذی ربط حداکثر ظرف مدت (24) ساعت آگهی اسامی کلیه نامزدهای انتخاباتی اقلیت های دینی تأیید شده توسط هیئت مرکزی نظارت و یا شورای نگهبان را به تفکیک هر یک از اقلیت های دینی در مرکز حوزه انتخابیه منتشر نمایند و سپس به منظور جلوگیری از وقفه در انتشار آگهی در حوزه های فرعی، اسامی نامزدهای انتخابات را از طریق سامانه به فرمانداری ها و بخشداری های حوزه های فرعی انتخابات اقلیت های دینی اعلام کنند تا فرمانداران و بخشداران مذکور رأساً و به طور جداگانه برای هر یک از اقلیت های دینی، نسبت به و انتشار آگهی اقدام نمایند.

### ماده 44

ماده 44 - هر یک از داوطلبان نمایندگی مجلس می تواند در هر مرحله از فرایند انتخابات و تا حداکثر (72) ساعت) قبل از ساعت شروع اخذ رأی از طریق سامانه الکترونیکی وزارت کشور انصراف خود را ثبت نماید. ستاد انتخابات کشور موظف است مراتب انصراف داوطلب را سریعاً به هیئت مرکزی نظارت و فرماندار مرکز حوزه انتخابیه اعلام دارد.

### تبصره

تبصره - عدول از انصراف پذیرفته نیست و نام داوطلب از آگهی اسامی نامزدها حذف می گردد.

## ماده 45

ماده 45- از زمان ثبت نام داوطلبان تا هنگام شروع تبلیغات رسمی، انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی تحت عنوان نامزد نمایندگی مجلس ممنوع می‌باشد.

## ماده 46

ماده 46 - چنانچه نامزدهای انتخاباتی بخواهند در آثار تبلیغاتی خود از اعلام نظر، نام، تصویر یا نماد شخصیت ها، مقامات، اشخاص حقیقی و حقوقی (به استثنای مقامات مشمول ماده (75) قانون)، احزاب و گروه‌ها در تأیید خود استفاده کنند، لازم است اعلام رضایت کتبی و امضاشده ایشان تسلیم هیئت استانی بررسی تبلیغات شده باشد.

### تبصره 1

تبصره 1 - اعلام نظر شخصیت‌ها به شرطی مجاز است که بدون ذکر عنوان و مسئولیت آن‌ها باشد.

### تبصره 2

تبصره 2 - استفاده از نظر یا تصویر مدیران و مقامات موضوع ماده (75) قانون که قبلاً جنبه عمومی پیدا کرده است بلامانع می‌باشد. تشخیص این امر بر عهده هیئت استانی بررسی تبلیغات می‌باشد.

## ماده 47

ماده 47 - پس از اعلام رسمی حمایت گروه‌ها و مجامع و اقشار مختلف به نامزد مورد نظر، وی می‌تواند حمایت آنان را در آثار تبلیغاتی مجاز خود درج و منتشر نماید.

## ماده 48

ماده 48 - نصب هرگونه تابلو که نشان دهنده مکان ستاد تبلیغات انتخاباتی نامزدها باشد، بلامانع است.

تبصره - نامزدها می‌توانند همزمان ستاد تبلیغات بانوان به صورت متناظر تشکیل دهند. مکان این ستاد می‌تواند در داخل یا خارج از ساختمان ستاد اصلی و فرعی باشد.

## ماده 49

ماده 49 - کلیه آثار تبلیغاتی نامزدها و طرفداران آنها اعم از کاغذی، پارچه ای، مقوایی، فلزی یا هر جنس دیگر حداکثر در اندازه (70\*100) سانتیمتر مجاز می‌باشد.

## ماده 50

ماده 50 (اصلاحی 1402/09/08) - نصب هرگونه آثار تبلیغاتی با ابعاد بزرگتر از (70) در (100) سانتی متر توسط اقشار، گروه ها، احزاب و جمعیت‌ها به شرطی مجاز است که فقط در جهت تبلیغات عمومی و ترویجی مشارکت در انتخابات و تشویق و ترغیب شرکت مردم در انتخابات باشد و ذکری از اسامی نامزد یا نامزدهای خاصی نداشته باشد.

## ماده 51

ماده 51 - نامزدهای انتخاباتی می‌توانند با استفاده از آثار تبلیغاتی مجاز به صورت مشترک نیز تبلیغات انتخاباتی داشته باشند.

## ماده 52

ماده 52 - نامزدها می‌توانند در محل ستاد تبلیغاتی خود در صورت تأیید هیئت استانی بررسی تبلیغات و دیگر محل‌های تأیید شده توسط این هیئت سخنرانی عمومی و تجمع قانونی داشته باشند.

تبصره - نصب و استفاده از بلندگو صرفاً در محل ستاد تبلیغاتی نامزدها و محل سخنرانی ایشان مجاز

است. استفاده از بلندگو در خارج از محیط سخنرانی و ستاد تبلیغاتی ممنوع می‌باشد.

## ماده 53

ماده 53 - هر نامزد انتخاباتی می‌تواند یک ستاد تبلیغاتی به صورت تارنمای مجازی داشته باشد. نامزدها باید ضمن رعایت مفاد دستورالعمل فعالیت‌های تبلیغی انتخابات در فضای مجازی، نشانی و مشخصات درگاه و مسئول آن را به هیئت استانی بررسی تبلیغات و فرماندار مرکز حوزه انتخابیه اعلام نموده و پیوند (لینک) آن را در سامانه معرفی شده توسط ستاد انتخابات کشور ثبت نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - آدرس سایر پیام رسان‌های مجاز و برنامه‌های قانونی باید در درگاه معرفی شده توسط نامزد ثبت گردد.

### تبصره 2

تبصره 2 - مسئولیت بررسی و تأیید تارنما، پیام رسان‌ها و برنامه‌های معرفی شده از سوی نامزدها، با هیئت استانی بررسی تبلیغات است و این هیئت موظف است ایرادات را در اسرع وقت به اطلاع نامزد برساند.

## ماده 54

ماده 54 - در اجرای ماده (78) قانون، الزامات تبلیغات باید توسط نامزد به مسئولان ستاد تبلیغات اعلام شود. در صورت ارتکاب جرائم انتخاباتی در ستادها علاوه بر مجازات مرتکب، نامزد نیز برای جرائم انتخاباتی ارتكابی در ستاد اصلی و مجازی و همچنین مسئول ستاد برای جرائم خاص انتخاباتی ارتكابی در ستادهای فرعی و درگاه‌های دیگر، به مجازات درجه هفت موضوع ماده (19) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

## ماده 55

ماده 55 - صرفاً احزاب و جبهه‌های دارای مجوز از کمیسیون موضوع ماده (10) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب 1394، پس از تأیید صلاحیت داوطلبان، می‌توانند با رعایت شرایط زیر و ماده (8) قانون، فهرست انتخاباتی ارائه نمایند:

1 - دبیر کل یا مقامات مسئول احزاب و جبهه‌ها موظفند قبل از ارائه فهرست انتخاباتی، موافقت کتبی نامزد را اخذ و طی معرفی نامه‌ای رسمی با مهر و امضای دبیر کل حزب یا جبهه به ستاد انتخابات کشور یا فرمانداری‌ها ارائه نمایند.

2 - فهرست‌های انتخاباتی هر حوزه انتخابیه باید مجزا باشد و پیش از انتشار به منظور تأیید باید به صورت رسمی و مکتوب توسط دبیر کل کشوری یا نماینده قانونی ایشان جهت تأیید در اختیار ستاد انتخابات کشور و در استان توسط دبیر کل احزاب استانی یا نماینده قانونی ایشان در اختیار فرمانداری‌ها قرار گیرد.

3 - عنوان انتخاباتی باید بر اساس عنوان احزاب و جبهه‌های ارائه کننده فهرست باشد و انتخاب عنوان متفاوت مستلزم درخواست و تأیید کتبی کمیسیون موضوع ماده (10) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی می‌باشد.

4 - شعارهای انتخاباتی درج شده در فهرست‌های انتخاباتی احزاب و جبهه‌های سیاسی در هر حوزه انتخابیه می‌تواند متفاوت با حوزه‌های دیگر باشد.

## ماده 56

ماده 56 - اعلام رسانه‌ای انصراف نامزدها پس از طی مراحل مذکور در ماده (56) قانون و تأیید هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه مجاز است.

## ماده 57

ماده 57 - استانداران موظفند بر اساس ماده (81) قانون، (7) روز پس از پایان ثبت نام از داوطلبان، با دستور وزیر کشور، هیئت استانی بررسی تبلیغات انتخاباتی را به ریاست خود زیر نظر هیئت اجرایی مرکزی و به ترتیب ذکر شده در ماده فوق‌الذکر و بندها و تبصره‌های ذیل آن تشکیل دهند.

## تبصره 1

تبصره 1 - استانداران مکلفند ضمن دعوت مکتوب و رسمی از اعضای ذکر شده در ماده (81) قانون، از نماینده هیئت نظارت استان نیز جهت شرکت در جلسات دعوت به عمل آورند. حضور نماینده هیئت نظارت استان بدون حق رأی است و به منظور نظارت بر عملکرد و رعایت قوانین تبلیغات انتخابات در هیئت استانی بررسی تبلیغات می‌باشد. عدم حضور نماینده هیئت نظارت استان مانع ادامه کار و تشکیل جلسات هیئت مذکور نمی‌باشد.

## تبصره 2

تبصره 2 - جلسات هیئت استانی بررسی تبلیغات با حضور حداقل (5) نفر از اعضای دارای حق رأی رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی حداقل (4) نفر معتبر است.

## ماده 58

ماده 58 - هر نامزد می‌تواند یک ستاد اصلی در حوزه انتخابیه داشته باشد. همچنین در هر شهر یا روستا یا منطقه شهرداری حوزه انتخابیه می‌تواند فقط یک ستاد انتخابات به عنوان ستاد فرعی داشته باشد.

## ماده 59

ماده 59 - نامزدهای نمایندگی موظفند مسئولین ستادهای تبلیغات و طرفداران خود را به نحو مقتضی نسبت به مفاد ماده (82) قانون و تبصره‌های آن توجیه نموده و نسبت به رعایت مرقانون تأکید نمایند.

## ماده 60

ماده 60 - فرمانداری‌ها و بخشدارها مکلفند با استفاده از امکانات محلی، مکان‌های مناسبی را برای الصاق و یا ارائه آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین کنند.

## تبصره

تبصره - نصب تبلیغات صرفاً در مکان‌های مشخص شده توسط فرمانداری‌ها و بخش‌داری‌ها (اعم از امکانات دستگاه‌های اجرایی، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) مجاز است و هیئت استانی بررسی تبلیغات ناظر بر این مسأله است.

## ماده 61

ماده 61 - کلیه نهادها و دستگاه‌های اجرایی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور مکلفند یک ماه قبل از شروع دوره مجاز فعالیت تبلیغات انتخاباتی نامزدها (موضوع ماده (70) قانون)، فهرست و مشخصات کامل امکانات و تسهیلات و برنامه زمان بندی ارائه آن‌ها و همچنین هزینه استفاده از آن‌ها را نزد هیئت استانی بررسی تبلیغات مربوط ارسال نمایند.

## تبصره 1

تبصره 1 - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و زیرمجموعه‌های استانی و شهرستانی آن می‌توانند بستر استفاده نامزدها از شبکه‌های رادیویی، تلویزیونی و مجازی متعلق به خود را در قالب‌های مختلف اعم از زیرنویس، برنامه‌های تلویزیونی، برنامه‌های رادیویی، رادیونما، بسترهای مجازی و غیره، با رعایت اصل برابری فرصت تبلیغاتی و عدالت انتخاباتی فراهم نمایند و برنامه زمان بندی آن را در اختیار هیئت استانی بررسی تبلیغات قرار دهند.

## تبصره 2

تبصره 2 - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است حداقل یک ماه پیش از آغاز تبلیغات انتخاباتی، ضوابط فنی و محتوایی تولید و پخش آثار و تبلیغات انتخاباتی با استفاده از آن سازمان را از طریق هیئت استانی بررسی تبلیغات در اختیار نامزدها و مراجع ذیربط قرار دهد. ضوابط فنی و محتوایی باید به تأیید هیئت اجرایی مرکزی برسد. نظارت بر حسن اجرای ضوابط قانونی مربوط بر عهده سازمان یاد شده است.

### تبصره 3

تبصره 3 - شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور (در صورت امکان) مکلفند نسبت به ارائه امکانات خود شامل سالن‌های سینما، تئاتر، پردیس‌ها، فرهنگسراها و نظایر آن و همچنین جایگاه‌های نصب اقلام تبلیغاتی نامزدها با رعایت مساوات و عدالت انتخاباتی زیر نظر هیئت استانی بررسی تبلیغات از طریق هیئت‌های اجرایی شهرستان اقدام کنند.

### تبصره 4

تبصره 4 - استفاده از امکانات و تسهیلات از سوی نامزدها منوط به امکان رعایت برابری و عدالت انتخاباتی در بهره برداری از این موارد به تشخیص هیئت استانی بررسی تبلیغات می‌باشد.

### تبصره 5

تبصره 5 - استفاده از امکانات و تسهیلات با لحاظ مقررات طبقه بندی امنیتی در موارد مرتبط نظیر استفاده از درگاه‌ها و سکوهای فضای مجازی دستگاه‌ها، انجام خواهد شد.

## ماده 62

ماده 62 - هیئت‌های استانی بررسی تبلیغات مکلفند حداقل سه هفته قبل از آغاز دوره مجاز فعالیت تبلیغات انتخاباتی با رعایت اصل برابری فرصت تبلیغاتی و عدالت انتخاباتی، فهرست نهایی امکانات و تسهیلات به همراه برنامه زمان بندی، هزینه استفاده از آن‌ها و نحوه مراجعه نامزدها به تفکیک هر حوزه انتخابیه را تهیه کرده و آن را به فرمانداری‌های حوزه‌های انتخابیه اعلام نمایند تا مطابق ترتیبات ماده (63) این آیین نامه تا دو هفته قبل از شروع تبلیغات به اطلاع نامزدها برسد.

## ماده 63

ماده 63 - فرمانداران و بخشداران حوزه‌های انتخابیه تا دو هفته قبل از آغاز فرآیند تبلیغات انتخاباتی، با دعوت از هیئت نظارت مربوط، نامزدها یا نمایندگان قانونی یا رؤسای ستاد انتخاباتی آنها، امکانات مجاز تبلیغی نهادها و دستگاه‌های اجرایی و برنامه زمان بندی استفاده از آن‌ها را ارائه و معرفی می‌کنند.

## ماده 64

ماده 64 - نهادها و دستگاه‌های اجرایی پس از دریافت فهرست نهایی امکانات، تسهیلات و برنامه زمان بندی، مکلفند در دوره مجاز فعالیت تبلیغات انتخاباتی برابر برنامه زمان بندی، امکانات و تسهیلات مزبور را در اختیار نامزدهای انتخاباتی قرار دهند. در صورت استنکاف، مراتب به صورت مستند به هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری مربوط اعلام می‌شود.

### تبصره 1

تبصره 1 - در صورت درخواست دریافت هزینه از سوی نهاد و دستگاه ارائه کننده امکانات و خدمات، تعیین و اعلام میزان هزینه‌های تمام شده خدمات از سوی نهاد و دستگاه و همچنین زمان استفاده از امکانات مذکور صرفاً بر عهده هیئت استانی بررسی تبلیغات است و نهادها و دستگاه‌های اجرایی و نامزدها مکلف به رعایت آن هستند.

### تبصره 2

تبصره 2 - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در چهارچوب امکانات در حوزه زیرساخت‌های تولید این سازمان (از قبیل تجهیزات تصویربرداری، صدابرداری و استودیو)، به صورت مساوی به همه نامزدها در تولید محتوا کمک کند. این امر با نظارت و مطابق با برنامه زمان بندی هیئت استانی بررسی تبلیغات انجام می‌شود.

## ماده 65

ماده 65 - هیئت اجرایی مرکزی انتخابات و هیئت استانی بررسی تبلیغات، مسئول نظارت بر حسن اجرای مفاد ماده (74) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و احکام مربوط به اجرای ماده مذکور در این آیین نامه، به ترتیب در سطوح ملی و استانی می‌باشند.

### تبصره 1

تبصره 1 - مسئولیت اجرای احکام یاد شده بر عهده بالاترین مقام هر نهاد و دستگاه اجرایی در استان

است. عدم همکاری نهادها و دستگاه‌های اجرایی مشمول، با نامزدهای انتخابات و عدم رعایت برنامه زمان بندی توسط آن نهادها و دستگاه‌ها، تخلف محسوب شده و در این صورت نامزدها می‌توانند شکایت خود را به هیئت استانی بررسی تبلیغات اعلام کنند. هیئت استانی بررسی تبلیغات موظف است ظرف (24) ساعت از زمان دریافت شکایت به آن رسیدگی و نتیجه را به نامزد و نهاد و دستگاه اجرایی مورد نظر اعلام کند.

## تبصره 2

تبصره 2 - نامزدهای انتخابات در صورت اعتراض به عملکرد هیئت استانی بررسی تبلیغات می‌توانند شکایت خود را به هیئت اجرایی مرکزی انتخابات اعلام کنند. این هیئت مکلف است ظرف (24) ساعت به آن شکایت رسیدگی و نتیجه را جهت اقدامات بعدی به هیئت استانی بررسی تبلیغات و نامزد اعلام کند.

## تبصره 3

تبصره 3 - تخطی از شرایط و موارد مجاز استفاده از امکانات و تسهیلات نهادها و دستگاه‌های اجرایی جرم محسوب شده و مرتکب (اعم از کارکنان، نامزدها و یا هر شخص دیگری) به مجازات جرم سوء استفاده از اموال و امکانات دولتی محکوم می‌شود.

## ماده 66

ماده 66 - فرمانداران و بخشداران موظفند از طریق فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا)، شهرداری، دهیاری و سایر مراجع محلی نسبت به امحای آثار تبلیغاتی که در محل‌های ممنوع نصب شده اند، اقدام نمایند.

## ماده 67

ماده 67 - بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی البدل و تشکیل هیئت اجرایی، هیئت‌های اجرایی حوزه‌های فرعی موظفند در اجرای ماده (44) قانون به منظور تعیین تعداد و محل استقرار شعب اخذ رأی تشکیل جلسه داده و مراتب را صورتجلسه نمایند. فرماندار یا بخشدار حوزه فرعی پس از ثبت اطلاعات و موقعیت جغرافیایی شعب در سامانه، صورتجلسه یاد شده را به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه ارسال می‌دارد.

هیئت‌های اجرایی می‌بایست حتی المقدور مکان‌هایی را که دارای پوشش مخابراتی است به عنوان مکان شعبه انتخاب نمایند.

## ماده 68

ماده 68 - هیئت‌های اجرایی فرعی به استناد ماده (52) قانون می‌توانند برای مناطق صعب العبور، کوهستانی و مسافت‌های دور و نقاطی که تأسیس شعب ثابت اخذ رأی مقدور نیست، با اطلاع هیئت نظارت و تصویب هیئت اجرایی مرکز حوزه، شعب اخذ رأی سیار در نظر بگیرند.

### تبصره 1

تبصره 1 - هیئت اجرایی مربوط، به جز شرایطی نظیر بحران، اضطراب و موارد امنیتی (به تشخیص هیئت‌های اجرایی و نظارت مربوطه)، باید مسیر تردد شعب اخذ رأی سیار (اعم از بیمارستان‌ها، پادگان‌ها، روستاها و ...) را تعیین نماید و اعضای شعب، حق خروج از مسیر تعیین شده را ندارند.

### تبصره 2

تبصره 2 - مسیر حرکت شعب اخذ رأی در صورتجلسه نتایج آرای شعبه در پایان اخذ رأی توسط نماینده هیئت نظارت قید و تأیید می‌گردد.

### تبصره 3

تبصره 3 - شعب اخذ رأی سیار جهت شمارش و تنظیم صورتجلسه آرای صندوق پس از انقضای مهلت اخذ رأی باید به محل فرمانداری یا بخشداری (حسب مورد) یا مکانی که از قبل توسط فرمانداری یا بخشداری تعیین گردیده است، مراجعه نمایند.

## ماده 69

ماده 69 - هیئت‌های اجرایی مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند پس از دریافت صورتجلسات تعیین شعب اخذ رأی حوزه‌های فرعی ضمن بررسی و تصویب آنها، شعب اخذ رأی مرکز حوزه انتخابیه را نیز تعیین و مراتب را

## تبصره 1

تبصره 1 - استقرار شعب اخذ رأی در محل ابلنه تاریخی، ممنوع می‌باشد.

## تبصره 2

تبصره 2 - تعیین تعداد و محل استقرار شعب اخذ رأی مرحله دوم انتخابات، به تشخیص هیئت اجرایی و نظارت مربوط می‌باشد.

## ماده 70

ماده 70 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه به محض تنظیم صورتجلسه تعیین شعب اخذ رأی از سوی هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه، نسبت به انتشار آگهی انتخابات به ترتیبی اقدام می‌نمایند که موعد مقرر در ماده (46) قانون دقیقاً رعایت شده و (9) روز قبل از روز اخذ رأی، آگهی انتخابات در سراسر حوزه انتخابیه منتشر شده باشد.

## تبصره

تبصره - فرمانداران تهران و اصفهان به عنوان فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی می‌توانند وظیفه انتشار آگهی انتخابات را به فرمانداران و بخشداران حوزه‌های فرعی اقلیت‌های دینی محول نمایند.

## ماده 71

ماده 71 - فرمانداران و بخشداران برای الصاق آگهی انتخابات در معابر عمومی و گذرگاه‌ها در سراسر حوزه انتخابیه با استفاده از امکانات فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا)، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سایر منابع محلی اقدام خواهند نمود.

تبصره - فرمانداران و بخشداران جهت اطلاع رسانی آگهی انتخابات در فضای مجازی می‌توانند از امکانات دستگاه‌های مذکور در ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری استفاده نمایند.

## ماده 72

ماده 72 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند در اجرای ماده (47) قانون نسخه‌ای از آگهی‌های منتشر شده را از طریق سامانه به ستاد انتخابات کشور ارسال دارند. ستاد انتخابات کشور یک نسخه از این آگهی‌ها را به هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می‌کند.

## ماده 73

ماده 73 - هیئت‌های اجرایی مراکز حوزه‌های انتخابیه و حوزه‌های فرعی موظفند در اجرای ماده (48) قانون با مد نظر قرار دادن شرایط مندرج در ماده (41) قانون نسبت به تنظیم صورتجلسه تعیین (3) تا (5) نفر عضو برای هر شعبه اخذ رأی و در شعب پرتراکم (7) تا (9) نفر اقدام و مشخصات ایشان را در سامانه ثبت نمایند. در تهران می‌توان حداکثر تا (11) نفر را به عنوان عضو شعبه تعیین کرد.

## ماده 74

ماده 74 - فرمانداران و بخشداران موظفند با توجه به صورتجلسه هیئت اجرایی مبنی بر تعیین اعضای شعب اخذ رأی نسبت به صدور ابلاغ آنان اقدام و از ایشان یا نماینده فرماندار برای تحویل گرفتن صندوق و ملزومات شعب اخذ رأی و تجهیزات الکترونیکی دعوت به عمل آورده و مراتب را صورتجلسه نمایند.

## ماده 75

ماده 75 - فرمانداران و بخشداران پس از دعوت و حضور اعضای شعب اخذ رأی در جلسه توجیهی، ضمن ارائه آموزش‌های لازم نسبت به فرایند برگزاری انتخابات در شعبه، ترتیبی اتخاذ خواهند نمود که یک روز قبل از روز اخذ رأی، اعضای شعب اخذ رأی در محل شعب حاضر و با انتخاب هیئت ریسه، محل شعبه را آماده برای اخذ رأی نمایند.

## ماده 76

ماده 76 - فرمانداران و بخشداران موظفند با اطلاع هیئت نظارت به گونه‌ای برنامه ریزی نمایند که در مناطق دورافتاده و صعب العبور حتی الامکان یک روز قبل از روز اخذ رأی، تعرفه و برگ‌های رأی و مهر انتخابات و سایر وسایل و لوازم انتخاباتی و تجهیزات الکترونیکی در اختیار اعضای شعبه قرار گیرد. تحویل موارد فوق به اعضای شعب اخذ رأی در شهرها باید در همان روز اخذ رأی و چند ساعت قبل از آغاز رأی گیری انجام شود.

## ماده 77

ماده 77 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند در اجرای ماده (49) قانون نسبت به تعیین و صدور حکم نماینده خود اقدام و مشخصات آنان را در سامانه ثبت نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - فرماندار مرکز حوزه انتخابیه می‌تواند اختیار تعیین نماینده را به فرماندار یا بخشدار حوزه‌های فرعی تفویض نماید.

### تبصره 2

تبصره 2 - فرمانداران و بخشداران موظفند حداقل (5) روز قبل از روز اخذ رأی، وظایف نمایندگان را به نحو مقتضی به نامبردگان یادآوری کنند و آموزش‌های لازم را به آنان بدهند.

### تبصره 3

تبصره 3 - فرمانداران و بخشداران برای تعیین نماینده خود در شعب اخذ رأی، حتی الامکان از کارمندان فرمانداری یا بخشداری و یا سایر ادارات دولتی استفاده خواهند کرد.

### تبصره 4

تبصره 4 - پس از تعیین و معرفی کتبی ناظر یا ناظران برای هر یک از شعب اخذ رأی حوزه انتخابیه از

طرف هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه، فرمانداران و بخشداران نسبت به اعزام آنان به محل شعبه اخذ رأی اقدام می‌نمایند.

## ماده 78

ماده 78 - فرمانداران و بخشداران موظفند برای حفاظت شعب اخذ رأی با همکاری فرماندهی انتظامی (فراجا)، به تعداد لازم از مأموران انتخاب و ضمن صدور ابلاغ نامبردگان، آنان را در معیت اعضای شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار به محل اعزام نمایند.

### تبصره

تبصره - فرماندهی انتظامی (فراجا) می‌تواند در صورت نیاز با تصویب شورای تأمین ذی ربط از نیروهای نظامی نیز برای حفاظت از شعب اخذ رأی استفاده نماید.

## ماده 79

ماده 79 - نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی با لحاظ ماده (68) قانون، می‌توانند نماینده یا نمایندگان خود را جهت حضور در شعب اخذ رأی با ارائه فهرست مشخصات سجلی و یک قطعه عکس (4\*3) به هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه معرفی نمایند. هیئت‌های مزبور موظفند ضمن صدور کارت ورود به شعبه برای نمایندگان نامزدها، لیست اسامی آنان را حداکثر تا (24) ساعت قبل از اخذ رأی به هیئت‌های اجرایی مربوطه ارسال نمایند.

### تبصره 1

تبصره 1 - نماینده نامزد در شعبه اخذ رأی حداقل پنج روز قبل از شروع اخذ رأی باید معرفی گردد.

### تبصره 2

تبصره 2 - تأمین نیازهای نماینده نامزد در روز اخذ رأی بر عهده‌ی نامزد مربوط است.

### تبصره 3

تبصره 3 - کارت نمایندگان نامزدها حداکثر (24) ساعت قبل از اخذ رأی باید تحویل نامزد یا نماینده قانونی وی گردد.

### ماده 80

ماده 80 - نمایندگان نامزدها می‌توانند مستند به تبصره (2) ماده (68) قانون، بدون دخالت در انجام وظایف سایر مسئولان شعبه، قبل از مهر و موم (پلمب) صندوق تا پایان زمان اخذ رأی، شمارش آراء و تنظیم صورتجلسه در شعبه حضور داشته باشند.

### تبصره

تبصره - نمایندگان نامزدها در صورت مشاهده تخلف شخصاً یا از طریق نامزد مربوط باید مراتب را به صورت کتبی به نماینده فرماندار یا بخشدار و یا ناظر شعبه و یا هیئت‌های اجرایی و نظارت اعلام نمایند.

### ماده 81

ماده 81 - پیش از شروع برنامه اخذ رأی و قرائت آراء، اقدامات زیر انجام می‌پذیرد:

1 - هرگونه نماد، آگهی و آثار تبلیغاتی باید قبل از شروع اخذ رأی، از محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی و محیط پیرامون آن امحاء گردد و در طول ساعات رأی‌گیری نیز این موارد در محل یا پیرامون شعبه نصب نشود. مسئولیت این امر بر عهده رئیس شعبه با همکاری اعضای شعبه و عوامل انتظامی شعبه است. سپس اسامی هیئت ریسه، ناظران، نماینده فرماندار، بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) در صدر کاربرگ (فرم) صورتجلسه نتیجه اخذ رأی شعبه ثبت می‌شود و حاضران آن را امضا می‌کنند. مشخصات افراد مذکور در سامانه نیز تکمیل می‌شود.

2 - آگهی اسامی نامزدها بررسی شده و در صورت لزوم، تغییرات احتمالی با هماهنگی رؤسای هیئت‌های اجرایی و نظارت مربوط، در صورتجلسه و سامانه ثبت می‌شود.

3 - صندوق اخذ رأی، باید در حضور نماینده هیئت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) باز شود و پس از حصول اطمینان از خالی بودن صندوق، آن را با بست‌های انتخاباتی

مخصوص اجرایی و نظارت (با همکاری ناظران) در محل‌های مشخص مهر و موم (پلمب) نموده و نماینده هیئت نظارت موضوع را در صورتجلسه گواهی نماید.

## تبصره 1

تبصره 1 (اصلاحی 1402/09/08) - در صورت برگزاری انتخابات الکترونیکی، اعضای شعب اخذ رأی مراحل زیر را به ترتیب انجام می‌دهند:

- 1 - راه اندازی دستگاه احراز هویت و صندوق اخذ رأی الکترونیکی از سوی مجری و ناظر شعبه.
- 2 - بازبینی (کنترل) اطلاعات اعضای شعب و ثبت و ویرایش اطلاعات (در صورت نیاز) در دستگاه احراز هویت.
- 3 - ثبت شماره بست‌های انتخاباتی مهر و موم (پلمب) جهت تنظیم صورتجلسه در دستگاه احراز هویت.
- 4 - تنظیم مرحله اول صورتجلسه شروع اخذ رأی و امضای الکترونیکی آن توسط نماینده فرماندار و نماینده هیئت نظارت.
- 5 - حذف و اضافه نمودن نامزدها با رعایت بند (2) این ماده.
- 6 - مهر و موم (پلمب) دستگاه احراز هویت و صندوق اخذ رأی الکترونیکی از سوی مجری و ناظر شعبه.
- 7 - راه اندازی صندوق اخذ رأی الکترونیکی.

## تبصره 2

تبصره 2 - بر اساس تبصره (8) ماده (10) قانون، در انتخابات الکترونیکی، مجریان و ناظران برای تأیید ارسال داده‌ها اعم از صورتجلسات، مکاتبات و سایر موارد مشابه ملزم به استفاده از امضای الکترونیکی می‌باشند.

## تبصره 3

تبصره 3 - فرآیند ثبت مشخصات رأی دهندگان در شعب اخذ رأی و احراز هویت آنان در کلیه حوزه‌های

## ماده 82

ماده 82 - برنامه اخذ رأی و قرائت آراء در شش مرحله به شرح زیر انجام می‌پذیرد:

1 - مرحله مراجعه رأی دهندگان.

2 - مرحله بازبینی (کنترل).

3 - مرحله ثبت نام (ثبت مشخصات رأی دهنده)؛

4 - مرحله اخذ رأی.

5 - مرحله قرائت و شمارش آراء.

6 - مرحله تنظیم و تکمیل صورتجلسه.

## ماده 83

ماده 83 - برای انجام مرحله اول (مراجعه رأی دهندگان)، حتی الامکان محل اخذ رأی در محوطه و مکانی استقرار می‌یابد که دارای یک درب برای ورود و یک درب برای خروج رأی دهندگان باشد.

## ماده 84

ماده 84 - برای انجام مرحله دوم بازبینی (کنترل)، نماینده فرماندار یا بخشدار یا رئیس شعبه یا هر یک از منشی‌های شعبه اخذ رأی با اخذ شناسنامه، کارت ملی، گذرنامه، گواهینامه رانندگی یا کارت نظام وظیفه مراجعه کننده، موارد زیر را مورد توجه قرار می‌دهند:

1 - در حوزه‌های انتخابیه‌ای که انتخابات به صورت کاملاً برون خط (آفلاین) برگزار می‌گردد شناسنامه به مهر انتخابات جاری مجلس شورای اسلامی ممهور نشده باشد.

2 - احراز هویت به نحوی که شناسنامه، کارت ملی، گذرنامه، گواهینامه رانندگی یا کارت نظام وظیفه ارائه

شده، متعلق به شخص مراجعه کننده بوده و صاحب آن در روز اخذ رأی (18) سال تمام داشته باشد.

3 - بر اساس تبصره (4) ماده (11) قانون، ملاک اخذ رأی از رأی دهندگان، احراز عدم ثبت شماره ملی رأی دهنده در دستگاه احراز هویت است.

## ماده 85

ماده 85 - نحوه اجرای مرحله سوم (ثبت مشخصات رأی دهنده) به شرح زیر است:

1 - شیوه دستی: پس از انجام بازبینی (کنترل) و حصول اطمینان از اینکه شناسنامه، کارت ملی، گذرنامه، گواهینامه رانندگی یا کارت نظام وظیفه متعلق به مراجعه کننده است، نسبت به استعلام از سامانه (دریافت شناسه (کد) استعلام) و تطبیق مشخصات و اطلاعات رأی دهنده با مندرجات مدرک شناسایی وی اقدام و یک نفر از منشی‌ها بر اساس مندرجات مدرک هویتی، مشخصات و اطلاعات رأی دهنده و شناسه (کد) استعلام از سامانه را روی برگ تعرفه ثبت نموده و آن را با قید تاریخ، با مهر انتخابات مجلس شورای اسلامی ممهور و امضا می‌نماید.

2 - شیوه الکترونیکی: پس از انجام بازبینی (کنترل) و حصول اطمینان از اینکه شناسنامه، کارت ملی، گذرنامه، گواهینامه رانندگی یا کارت نظام وظیفه متعلق به مراجعه کننده است، نسبت به استعلام از سامانه (دریافت شناسه (کد) استعلام) و تطبیق مشخصات و اطلاعات رأی دهنده با مندرجات مدرک شناسایی وی اقدام و پس از صدور امضای الکترونیکی نماینده فرماندار و نماینده هیئت نظارت، کارت مجوز الکترونیکی رأی صادر و تحویل رأی دهنده می‌گردد.

## ماده 86

ماده 86 - نحوه اجرای مرحله چهارم (اخذ رأی) به شرح زیر است:

1 - نماینده فرماندار یا بخشدار و اعضای شعب اخذ رأی باید ترتیبی اتخاذ نمایند که رأی دادن و انتخاب نامزد یا نامزدها مخفی و به صورت کاملاً آزاد و بدون اعمال نفوذ شخص دیگری انجام گیرد و هیچ یک از اعضای شعب و نماینده فرماندار یا بخشدار و مأموران انتظامی و نماینده هیئت نظارت و اصولاً کلیه افرادی که به نحوی از انحاء در شعبه وظیفه‌ای به عهده دارند، حق نوشتن برگ رأی یا علامت زدن در مقابل نام نامزد یا نامزدها برای اشخاص را ندارند. در صورتی که برای نوشتن یا علامت زدن در مقابل نام نامزد یا نامزدهای مورد نظر بر روی برگ رأی نیاز به فرد دیگری باشد، رأی دهنده باید از وجود افراد خارج از شعبه که مورد اعتماد وی هستند

استفاده نماید و اعضای شعبه نیز کنترل نمایند تا عمل خلاف قانون انجام نگیرد.

2 - نماینده هیئت نظارت در صورت مشاهده تخلف یا اعمال نفوذ موظف است مراتب را به اعضای شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار تذکر دهد و آنان ضمن بررسی موضوع باید فرد یا افراد خاطی را توسط مأموران انتظامی حاضر در شعبه، جلب و مراتب را صورتجلسه نمایند و همراه خاطی تحویل مقامات قضایی دهند.

3 - نماینده فرماندار یا بخشدار و یا رئیس شعبه اخذ رأی مراقبت خواهند نمود هیچ فرد مسلحی وارد شعبه اخذ رأی نشود. کنترل این امر توسط مأموران فرماندهی نیروی انتظامی (فراجا) در جلوی درب ورودی شعبه انجام می‌گیرد.

4 - به استناد تبصره (5) ماده (68) قانون، به جز اعضای هیئت‌های اجرایی و شعب اخذ رأی و اعضای هیئت‌های نظارت و بازرسان و ناظران شورای نگهبان، نمایندگان فرماندار و بخشدار، بازرسان وزارت کشور و نمایندگان نامزدها، حضور دیگر افراد در شعب اخذ رأی ممنوع و جرم است و به جز مسئولان یاد شده، افراد دیگر فقط می‌توانند به عنوان رأی دهنده در محل شعبه حضور یابند و می‌بایست بلافاصله پس از دادن رأی، محل شعبه را ترک نمایند. رئیس شعبه یا نماینده فرماندار یا بخشدار با همکاری مأموران انتظامی موظفند از حضور افراد غیرمسئول در محل شعبه جلوگیری به عمل آورند.

## تبصره

تبصره - در صورت تأیید رئیس شعبه و نماینده هیئت نظارت یک نفر کارشناس فنی می‌تواند به منظور رفع اشکالات فنی در شعبه حضور داشته باشد.

5 - پس از پایان ساعت رأی گیری (اعلامی توسط وزیر کشور)، تمام افرادی که جهت دادن رأی، در محل شعبه اخذ رأی حضور دارند، به داخل شعبه هدایت شده و درب شعبه توسط عوامل انتظامی شعبه بسته می‌گردد و مسئولان شعبه موظفند پس از بستن درب شعبه، رأی افراد مذکور را اخذ و از ورود سایر اشخاص به شعبه برای رأی گیری ممانعت به عمل آورند.

الف - شیوه دستی: پس از ثبت نام رأی دهنده، برگ رأی توسط متصدی ثبت نام و نماینده هیئت نظارت به مهر انتخابات و مهر نظارت ممهور و پس از جدا شدن به رأی دهنده تحویل می‌گردد. رأی دهنده پس از اخذ برگ رأی، نام و نام خانوادگی و سایر مشخصه‌های نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود را بر روی آن می‌نویسد و در صورتی که نام و نام خانوادگی نامزدها قبلاً در برگ رأی شده باشد، در مقابل اسم نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود، علامت می‌زند و پس از انداختن برگ رأی در صندوق اخذ رأی، مدرک شناسایی خود را دریافت و از درب خروجی شعبه خارج می‌گردد. بدیهی است تعرفه انتخاباتی پس از ممهورشدن

تحت نظر مشترک اعضای شعبه و ناظرین شورای نگهبان نگهداری خواهد شد.

ب - شیوه الکترونیکی: پس از ثبت مشخصات رأی دهنده، کارت الکترونیکی مجوز رأی با امضای الکترونیکی نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت صادر و تحویل رأی دهنده می‌شود. رأی دهنده در کنار صندوق الکترونیکی حاضر شده و کارت الکترونیکی مجوز رأی را در محل مخصوص روی صندوق الکترونیکی قرار می‌دهد و بعد از وارد کردن شماره نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود و مشاهده عکس و مشخصات آنها، رأی خود را ثبت می‌نماید. دستگاه (صندوق اخذ رأی الکترونیکی) علاوه بر ثبت رأی در حافظه، نسخه ی رأی را نمایش می‌دهد. سپس این نسخه ی درون صندوق قرار می‌گیرد. بعد از پایان عملیات، رأی دهنده کارت الکترونیکی مجوز رأی را به متصدی شعبه عودت و مدرک شناسایی خود را اخذ و از درب خروجی خارج می‌گردد.

## تبصره 1

تبصره 1 - مشخصات رأی دهنده پس از تأیید نماینده فرماندار و نماینده هیئت نظارت در دستگاه احراز هویت ذخیره می‌شود.

## تبصره 2

تبصره 2 - در صورتی که رأی دهنده قادر به رأی دادن به صورت الکترونیکی نباشد می‌تواند از یک نفر همراه مورد اعتماد خود برای رأی دادن استفاده نماید.

## ماده 87

ماده 87 - نحوه اجرای مرحله پنجم (قرائت و شمارش آراء) به شرح زیر است:

الف - شیوه دستی:

1 - اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی در صورت حصول اطمینان از اینکه کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوق‌های رأی انداخته اند، بلافاصله پس از شمارش تعرفه‌های مصرف شده و تعرفه و برگ رأی مصرف نشده باقی مانده، مراتب را در صورتجلسه درج خواهند کرد.

2 - اعضای شعبه با حضور نماینده هیئت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور (در

صورت حضور) شمارش و قرائت آراء را آغاز می‌نمایند و موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند که کار قرائت و شمارش آراء همواره توسط حداقل دو نفر انجام شود تا در این باره مراقبت‌های لازم به عمل آید.

## تبصره 1

تبصره 1 - ترتیب شمارش و قرائت آراء به این صورت است که ابتدا رییس یا نائب رییس شعبه اخذ رأی با همکاری منشی ها، تعداد تعرفه‌های مصرف شده را شمارش می‌کنند و ضمن تطبیق تعداد آن با تعداد تعرفه‌های مصرف نشده، تعداد هر دو قسمت را به تفکیک در صورتجلسه درج می‌نمایند. سپس بست‌های مهر و موم (پلمب) شده صندوق اخذ رأی را باز کرده و آرای داخل صندوق را بدون آنکه خوانده شوند، برگ شماری و به شرح زیر اقدام می‌نمایند:

1 - چنانچه «تعداد آرای داخل صندوق» نسبت به تعداد تعرفه‌های صادر شده یعنی قسمت «ثبت مشخصات رأی دهنده» بیشتر باشد، به تعداد اضافی از مجموع برگ‌های آراء بدون آنکه خوانده شود، به قید قرعه برداشته و با رنگ قرمز، جمله «باطل شد» بر روی آن درج و آن را باطل کرده و در صورتجلسه اخذ رأی نیز ثبت و در پایان، ضمیمه صورتجلسه می‌نمایند.

2 - چنانچه تعداد «برگ‌های رأی داخل صندوق» مساوی یا کمتر از تعداد «تعرفه مصرف شده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده» باشد، اقدام خاصی صورت نمی‌گیرد و فقط تعداد برگ‌های رأی داخل صندوق شمارش و در صورتجلسه درج می‌شود.

## تبصره 2

تبصره 2 - پس از اینکه برگ‌های رأی به ترتیب مذکور شمارش شد، قرائت آراء با رعایت مواد (22)، (23) و (24) قانون و بندها و تبصره‌های ذیل آن‌ها و ماده (2) الحاقی به قانون نظارت انجام می‌شود.

ب - شیوه الکترونیکی: اعضای شعبه پس از پایان مدت اخذ رأی با حضور نماینده هیئت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) کار شمارش آراء را به شرح زیر انجام می‌دهند:

نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، مجوز الکترونیکی تخلیه و شمارش مکانیزه صندوق را با امضای الکترونیکی خود صادر می‌کنند. شمارش صندوق اخذ رأی الکترونیکی به صورت خودکار انجام می‌شود و بر روی حافظه انتقال اطلاعات، انتقال می‌یابد و پس از آن که به امضای الکترونیکی نماینده

## ماده 88

ماده 88 - نحوه اجرای مرحله ششم (تنظیم صورتجلسه قرائت و شمارش آراء) به شرح زیر است:

الف - شیوه دستی:

پس از خاتمه شمارش و قرائت آراء، صورتجلسه اخذ رأی شعبه تکمیل و ضمن ثبت نتیجه آراء در سامانه، (3) نسخه از آن تنظیم و تعداد رأی هر یک از دارندگان رأی حتی اگر صفر باشد در صورتجلسه نوشته می‌شود. آنگاه صورتجلسه به امضای نماینده فرماندار یا بخشدار و اعضای شعبه اخذ رأی و نماینده هیئت نظارت و بازرس وزارت کشور می‌رسد. سپس اقدامات زیر انجام می‌گردد:

نسخه الکترونیک صورتجلسه با امضای مشترک نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت از طریق سامانه به فرماندار و یا بخشدار حوزه انتخابیه مربوط ارسال می‌گردد.

پس از دریافت شناسه (کد) تأیید از سامانه و درج در همه نسخه‌های صورتجلسه، یک نسخه از صورتجلسه همراه با کلیه تعرفه‌های مصرف شده و برگ‌های رأی قرائت شده داخل صندوق رأی قرار داده می‌شود. علاوه بر آنها، کلیه تعرفه‌ها و برگ‌های رأی مصرف نشده به وسیله دستگاه سوراخ کن (پانچ)، سوراخ و باطل شده و درون صندوق رأی قرار می‌گیرد.

صندوق دوباره به وسیله بسته‌های اجرایی و نظارت مهر و موم (پلمب) می‌شود. قبل از مهر و موم (پلمب)، شماره بسته‌ها باید در صورتجلسه درج گردد.

یک نسخه از صورتجلسه به نماینده فرماندار یا بخشدار تحویل می‌شود. ایشان همراه با اعضای شعبه اخذ رأی در معیت مأموران انتظامی، صندوق رأی را به همراه صورتجلسه و سایر لوازم و مدارک رسماً تحویل هیئت اجرایی یا نماینده آن می‌دهد.

یک نسخه از صورتجلسه نیز به نماینده هیئت نظارت تحویل می‌گردد.

اگر در روز اخذ رأی اشکالات و ایراداتی پدید آمده باشد، باید در صورتجلسه ذکر گردد و به امضای اعضای شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) برسد.

ب - شیوه الکترونیکی: پس از خاتمه شمارش ماشینی (مکانیزه) آرای صندوق الکترونیکی، صورتجلسه

الکترونیکی نتیجه آرای شعبه شامل تعداد رأی هر یک از دارندگان رأی، حتی اگر صفر باشد تنظیم و به امضای الکترونیکی نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت می‌رسد و بلافاصله به ستاد انتخابات کشور و هیئت مرکزی نظارت به صورت برخط (آنلاین) ارسال می‌گردد.

صورتجلسه در (3) نسخه تهیه و توسط نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، اعضای شعبه و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) امضای الکترونیک می‌شود. سپس برگه‌های رأی داخل صندوق‌های رأی الکترونیک (نسخه‌های ی)، در پاکت مخصوص قرار داده شده و همراه با (1) نسخه از صورتجلسه در داخل جعبه صندوق الکترونیکی رأی قرار داده می‌شود و مهر و موم (پلمب) می‌گردد، علاوه بر آن، یک نسخه به نماینده فرماندار یا بخشدار جهت ارائه به هیئت اجرایی و یک نسخه به نماینده هیئت نظارت جهت ارائه به هیئت نظارت تحویل می‌شود.

پس از مهر و موم (پلمب) مجدد صندوق اخذ رأی الکترونیکی و دستگاه‌های احراز هویت توسط بست‌های اجرایی و نظارت، نماینده فرماندار یا بخشدار به اتفاق اعضای شعبه اخذ رأی و در معیت مأموران فرماندهی نیروی انتظامی (فراجا)، صندوق رأی الکترونیکی و دستگاه‌های احراز هویت را به همراه یک نسخه از صورتجلسه شعبه اخذ رأی و سایر لوازم و مدارک رسماً تحویل هیئت اجرایی یا نماینده آن می‌دهند.

## ماده 89

ماده 89 - مراحل ثبت مشخصات رأی دهنده، اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء در مرحله دوم انتخابات، مشابه مرحله اول انتخابات در خصوص ثبت نام، اخذ رأی، قرائت و شمارش آراء با رعایت موارد زیر است:

1 - پاسخ استعلام الکترونیکی رأی دهنده باید مربوط به همان حوزه انتخابیه‌ای باشد که در مرحله دوم مراجعه کرده است.

2 - چنانچه رأی دهنده در مرحله اول به هیچ یک از حوزه‌های انتخابیه مراجعه نکرده باشد و پاسخ استعلام الکترونیکی آن نیز تأییدکننده عدم مراجعه وی در مرحله اول به هیچ یک از حوزه‌های انتخابیه باشد، می‌تواند در انتخابات شرکت کند.

3 - با رعایت مفاد بندهای یاد شده در صورتی که شعبه کاملاً برون خط (آفلاین) باشد، شناسنامه رأی دهنده به مهر مرحله دوم انتخابات جاری ممهور گردد.

## ماده 90

ماده 90 - هیئت‌های اجرایی بخش‌ها (به استثنای بخش‌های مرکزی) پس از دریافت کلیه صندوق‌های رأی و مدارک و صورتجلسات شعب (الکترونیکی یا ی) بخش، نسبت به تنظیم صورتجلسه تجميع آرای شعب بخش در حضور اعضای هیئت نظارت اقدام می‌نماید و مدارک، لوازم و صندوق‌ها را برای ارسال به مرکز حوزه انتخابیه تحویل بخشدار می‌دهند. برای تسريع در تجميع نتایج، با امضای الکترونیکی بخشدار، صورتجلسه مذکور در سامانه انتخابات ثبت می‌شود.

## ماده 91

ماده 91 - بخشداران سراسر کشور (به استثنای بخش‌های مرکزی) موظفند بلافاصله پس از دریافت «صورتجلسه تجميع نتایج اخذ آرای بخش از هیئت اجرایی» و نیز «فرم‌های نتایج آرای هر یک از شعبه‌های اخذ رأی از طریق سامانه انتخابات یا به صورت دستی»، کلیه مدارک و لوازم و نیز دستگاه‌های اخذ رأی الکترونیکی و صندوق‌های اخذ رأی، به انضمام یک نسخه از صورتجلسه نتایج اخذ رأی بخش را به فرماندار متبوع خود ارسال کنند تا از آن طریق به هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه تحویل شود.

### تبصره

تبصره - در بخش‌هایی که تابعیت تقسیماتی و تابعیت انتخاباتی آن‌ها متفاوت است، بخشداران موظفند صورتجلسه مربوط و سایر مدارک انتخاباتی را مستقیماً به مرکز حوزه انتخابیه ذی ربط ارسال نمایند.

## ماده 92

ماده 92 - فرمانداران حوزه‌های فرعی موظفند بلافاصله پس از دریافت کلیه مدارک، لوازم، دستگاه‌های اخذ رأی الکترونیکی و صندوق‌های اخذ رأی و صورتجلسات بخش‌های تابعه، نسبت به تشکیل جلسه هیئت اجرایی فرعی در حضور هیئت نظارت اقدام و نتیجه کلی انتخابات مرکز شهرستان و بخش‌های تابعه را در قالب صورتجلسه، تنظیم و برای تسريع در تجميع نتایج، با امضای الکترونیکی در سامانه انتخابات ثبت نمایند.

## ماده 93

ماده 93 - فرمانداران حوزه‌های فرعی موظفند بلافاصله کلیه مدارک و لوازم و دستگاه‌های اخذ رأی الکترونیکی و صندوق‌های اخذ رأی، به انضمام یک نسخه از صورتجلسه هیئت اجرایی فرعی شهرستان را جهت تحویل به هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه، به فرمانداری مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمایند.

## ماده 94

ماده 94 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه پس از دریافت صورتجلسات نتایج آرای همه حوزه‌های فرعی، کلیه مدارک و لوازم و دستگاه‌های اخذ رأی الکترونیکی و صندوق‌های مربوط به آن‌ها را در اسرع وقت به هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه تحویل نموده و هیئت اجرایی مرکز حوزه با حضور هیئت نظارت پس از تطبیق نتایج، سریعاً نسبت به تنظیم صورتجلسه مشترک نتیجه انتخابات حوزه انتخابیه اقدام می‌نماید. پس از پایان انتخابات، بلافاصله صورتجلسه الکترونیکی نتیجه انتخابات با امضای الکترونیکی هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه و هیئت نظارت بر انتخابات مربوطه تهیه و پنج نسخه از آن می‌شود که یک نسخه نزد هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه نگهداری می‌شود و بقیه برای هیئت نظارت بر انتخابات مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می‌شود.

### تبصره

تبصره - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند کلیه تعرفه و برگ‌های رأی مصرف نشده باقی مانده را که از حوزه‌های فرعی تحویل گرفته اند، همراه با آنچه که در مرکز حوزه انتخابیه باقی مانده است، تا زمان صدور دستور امحا از طرف وزارت کشور در محل امن نگهداری و حفاظت نمایند.

## ماده 95

ماده 95 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه پس از دریافت صورتجلسه نتیجه انتخابات موضوع ماده (94) این آیین نامه، برای تسریع در اعلام نتایج، آن را با امضای الکترونیکی در سامانه انتخابات ثبت و سپس نسبت به انتشار آگهی نتیجه انتخابات در سراسر حوزه انتخابیه اقدام می‌نمایند.

## ماده 96

ماده 96 – هیئت‌های اجرایی حوزه‌های فرعی انتخابات اقلیت‌های دینی، بلافاصله پس از دریافت صندوق‌های آراء و مدارک و صورتجلسات شعب اخذ رأی، با حضور اعضای هیئت نظارت نسبت به تنظیم صورتجلسه جمع آرای شعب فرمانداری یا بخشداری مربوط در سامانه اقدام نموده و مدارک، لوازم، دستگاه‌های اخذ رأی الکترونیک و صندوق‌ها و صورتجلسه تنظیمی و تعرفه و برگ‌های رأی مصرف نشده باقی مانده را جهت اعلام نتیجه به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه تحویل فرماندار یا بخشدار مربوط می‌نمایند.

## ماده 97

ماده 97 – فرمانداران و بخشدارانی که انتخابات اقلیت‌های دینی را به عنوان حوزه فرعی برگزار می‌کنند، موظفند بلافاصله پس از دریافت صورتجلسه نتیجه اخذ رأی از هیئت اجرایی فرعی اقلیت دینی مربوط، صورتجلسات مذکور را به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه مربوطه (تهران یا اصفهان) ارسال نمایند.

### تبصره

تبصره – ارسال دستگاه‌های اخذ رأی الکترونیک و صندوق‌های رأی و سایر مدارک انتخاباتی مربوط به اقلیت‌های دینی به مرکز حوزه انتخابیه (تهران یا اصفهان) لزومی ندارد و در فرمانداری‌ها یا بخشداری‌های حوزه فرعی باقی می‌ماند. بدیهی است در صورت نیاز هیئت‌های اجرایی مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی به صندوق‌های اخذ رأی و سایر مدارک، فرمانداران و بخشداران حوزه‌های فرعی اقلیت‌های دینی موظفند سریعاً با اعزام پیک ویژه، موارد درخواستی را در اختیار هیئت‌های مذکور قرار دهند.

## ماده 98

ماده 98 – فرمانداران تهران و اصفهان (مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی کشور) بلافاصله پس از وصول نتایج اخذ رأی انتخابات حوزه‌های فرعی اقلیت‌های دینی، برای این حوزه‌ها نیز عیناً مواد (94) و (95) این آیین نامه را به اجرا می‌گذارند.

## ماده 99

ماده 99 - فرمانداران تهران و اصفهان (مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی کشور) پس از تنظیم آگهی نتیجه انتخابات مربوط به اقلیت‌های دینی، بلافاصله ضمن انتشار آگهی مزبور در مرکز حوزه انتخابیه، متن آن را به منظور انتشار در حوزه‌های فرعی به فرمانداران و بخشداران حوزه‌های فرعی اقلیت مربوط ارسال می‌نمایند.

## ماده 100

ماده 100 - فرمانداران و بخشداران حوزه‌های فرعی اقلیت‌های دینی، بلافاصله پس از وصول متن آگهی نتیجه انتخابات از فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی، به منظور اطلاع اقلیت دینی مربوطه نسبت به انتشار آن در مهلت مقرر در حوزه‌های فرعی شهرستان یا بخش اقدام خواهند نمود.

## ماده 101

ماده 101 - در صورتی که در پایان مهلت قانونی ((2)) روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی) هیچ گونه شکایتی واصل نگردد، هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه با حضور اعضای هیئت نظارت تشکیل جلسه داده و مراتب عدم وصول شکایت و اظهار نظر در خصوص چگونگی برگزاری انتخابات را صورتجلسه و در سامانه ثبت می‌نمایند.

## ماده 102

ماده 102 - در صورت وصول شکایت در مهلت قانونی ((2)) روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی) به هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه، حداکثر ظرف (7) روز از تاریخ دریافت شکایات واصل شده با توجه به مواد (86) و (88) قانون، مورد رسیدگی قرار گرفته و نتیجه صورتجلسه و در سامانه ثبت می‌گردد.

### تبصره

تبصره - هیئت اجرایی پس از بررسی شکایات و گزارش‌ها، چنانچه تشخیص دهد که امور انتخابات در یک یا چند شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است، بر اساس ماده (88) قانون و با تأیید هیئت نظارت، انتخابات یک یا چند شعبه مزبور را در صورتی که در سرنوشت انتخابات مؤثر نباشد، باطل اعلام و در سامانه ثبت می‌نماید.

## ماده 103

ماده 103 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه بلافاصله صورتجلسه رسیدگی به شکایات دریافتی از هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه را به صورت الکترونیکی یک نسخه به ستاد انتخابات کشور و یک نسخه به هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه ارسال می‌کنند.

## ماده 104

ماده 104 - ستاد انتخابات کشور نسخه‌ای از صورتجلسات واصل شده را به هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات جهت بررسی و اعلام نظر شورای نگهبان ارسال می‌دارد.

## ماده 105

ماده 105 - شورای نگهبان نظر خود را در مورد انتخابات هر یک از حوزه‌های انتخابیه با رعایت تبصره ذیل ماده (90) قانون به ستاد انتخابات کشور اعلام می‌نماید.

## ماده 106

ماده 106 - ستاد انتخابات کشور موظف است نظر شورای نگهبان را پس از وصول، بلافاصله به منظور اقدام قانونی به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه ابلاغ نماید.

## ماده 107

ماده 107 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند پس از وصول نظر شورای نگهبان در خصوص برگزاری مرحله اول انتخابات که از طریق ستاد انتخابات کشور به آنان ابلاغ شده است، حداکثر ظرف مدت (48) ساعت نسبت به تشکیل جلسه مشترک هیئت اجرایی و هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه اقدام و نتیجه نهایی و پایان برنامه مرحله اول انتخابات را صورتجلسه و در سامانه ثبت نمایند. در صورت داشتن منتخب یا منتخبان در این مرحله از انتخابات، با هماهنگی و دستور ستاد انتخابات کشور نسبت به صدور اعتبارنامه آنان اقدام می‌نمایند.

## تبصره

تبصره - ستاد انتخابات کشور می‌تواند نمونه یکسانی از اعتبارنامه را تهیه و برای دسترسی فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه در سامانه بارگذاری کند.

## ماده 108

ماده 108 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از دریافت صورتجلسه مربوطه از هیئت اجرایی و بر اساس تبصره (2) ماده (9) و ماده (91) قانون، برای منتخبان مرحله اول انتخابات در هر حوزه انتخابیه، (5) نسخه اعتبارنامه با امضای اعضای هیئت اجرایی و هیئت نظارت صادر و به ترتیب زیر اقدام نمایند:

1 - یک نسخه از اعتبارنامه تکمیل شده را به شخص منتخب یا نماینده وی که به طور کتبی معرفی شده باشد تسلیم می‌نماید.

2 - سه نسخه از اعتبارنامه تکمیل شده را به ستاد انتخابات کشور ارسال می‌کند. ستاد انتخابات کشور یک نسخه از اعتبارنامه را به شورای نگهبان و یک نسخه از اعتبارنامه را به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌دارد. علاوه بر آن، متعاقباً نتیجه نهایی انتخابات را نیز به ستاد انتخابات کشور اعلام می‌نماید.

3 - نسخه باقی مانده از اعتبارنامه و یک نسخه از صورتجلسه در پرونده حوزه‌ی انتخابیه نگهداری می‌شود.

4 - یک نسخه از صورتجلسه به هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه، ستاد انتخابات کشور و شورای نگهبان ارسال می‌شود.

## تبصره 1

تبصره 1 - عکس منتخب باید در کلیه نسخ اعتبارنامه الصاق و به مهر فرمانداری مرکز حوزه انتخابیه ممهور گردد.

## تبصره 2

تبصره 2 - در اجرای تبصره ذیل ماده (92) قانون، در صورتی که اعضای هیئت‌های اجرایی و نظارت پس

از اعلام نظر شورای نگهبان از امضای اعتبارنامه خودداری کنند، فرماندار مرکز حوزه انتخابیه موظف است به وسیله پیک مطمئن کلیه نسخ اعتبارنامه را برای امضای وزیر کشور و رئیس هیئت مرکزی نظارت سریعاً به ستاد انتخابات کشور تحویل نماید.

### تبصره 3

تبصره 3 - کلیه مراحل اجرایی پس از اظهار نظر شورای نگهبان در مرحله اول، عیناً در مرحله دوم تکرار خواهد شد.

## ماده 109

ماده 109 - در حوزه‌های انتخابیه‌ای که اعتبارنامه‌ای برای هیچ یک از نامزدهای انتخاباتی مرحله اول صادر نمی‌گردد، فرمانداران مراکز این حوزه‌های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از وصول هر یک از صورتجلسات نتایج قطعی مرحله اول انتخابات، نسخه‌ای از آن را به هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه و ستاد انتخابات کشور ارسال و نسخه باقی مانده را در پرونده حوزه انتخابیه نگهداری نمایند.

## ماده 110

ماده 110 - ستاد انتخابات کشور موظف است پس از اتمام رسیدگی به اعتبارنامه‌های نمایندگی کلیه منتخبان در مجلس شورای اسلامی و اخذ موافقت شورای نگهبان، دستور امحای تعرفه و برگ‌های رأی مصرف شده و مصرف نشده و اطلاعات و داده‌های داخل صندوق‌های رأی و تمامی مهرهای انتخاباتی کلیه حوزه‌های انتخابیه را به فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه صادر نماید.

## ماده 111

ماده 111 - فرمانداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند پس از وصول دستور وزارت کشور مبنی بر امحای تعرفه و برگ‌های رأی مصرف شده و مصرف نشده و اطلاعات و داده‌های انتخابات مجلس شورای اسلامی، با حضور نمایندگان هیئت اجرایی و هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه نسبت به امحای تعرفه و برگ‌های رأی مصرف شده و مصرف نشده و اطلاعات و داده‌های انتخابات سراسر حوزه انتخابیه به نحو مقتضی اقدام و مراتب را صورتجلسه و در سامانه ثبت نمایند.

## تبصره 1

تبصره 1 - در انتخابات الکترونیکی، تخلیه الکترونیکی صندوق اخذ رأی و امحا آرای داخل محفظه آن، مطابق دستورالعملی است که وزارت کشور ابلاغ می‌نماید.

## تبصره 2

تبصره 2 - نظر به اینکه بر اساس تبصره ماده (97) این آیین نامه، صندوق‌های رأی حوزه‌های فرعی انتخابات اقلیت‌های دینی در محل حوزه فرعی نگهداری شده و به مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمی‌گردد، فرمانداران تهران و اصفهان به عنوان مراکز حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی موظفند پس از وصول دستور وزارت کشور، مراتب را به حوزه‌های فرعی ذی ربط ابلاغ نمایند تا حوزه‌های فرعی رأساً در این خصوص اقدام و نسخه‌ای از صورتجلسه مربوط را به مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمایند. این صورتجلسه همراه با یک نسخه از صورتجلسه مربوط به مرکز حوزه انتخابیه توسط فرمانداران تهران و اصفهان به ستاد انتخابات کشور از طریق سامانه ارسال خواهد شد.

## ماده 112

ماده 112 - دستورالعمل و کاربرگ (فرم)‌های مربوط به مواد بخش اجرایی این آیین نامه با تصویب وزیر کشور قابل اجرا می‌باشد.

## ماده 113

ماده 113 - تصویب نامه شماره 51143/ت/22220 ه مورخ 1378/9/23 و اصلاحات بعدی آن لغو می‌شود.